

Slovenski VESTNIK

LETNIK XXXIX.

CELOVEC, PETEK, 25. MAJ 1984

ŠTEV. 21 (2176)

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt
Posamezni izvod 5 šillingov
mesečna naročnina 20 šillingov
celeletna naročnina 200 šillingov
P. b. b.

Izigravanja z avtocesto

Politične spletko okoli celovške obvoznice

Avtocesta okoli Celovca bolj in bolj buri duhove. Celovška mestna uprava, z njo pa pristojni deželni svetnik Knafl, prihajajo pod pritisk raznih političnih sil, ker se vedno ni odločitve o tem, kje naj bi speljali avtocesto okoli Celovca. Da bi bila zmeda še večja, se je zdaj znova pojavil predlog o avtocesti skozi Rož oziroma čez Gure. Očitno hoče predlagatelj Nikolaus Lanner, klubski predsednik ljudske stranke, spraviti svojega strankarskega kolego Guggenbergerja iz križnega ognja.

Za prizadete občine Žihpolje, Kormar vas, Bilčovs in Šentjakob bi uresničitev take predstave bila prava katastrofa. Zaježitvi Drave, ki obrežnim občinam ni prinesla nič razen gostejše megle, bi se pridružila betonska kača, ki bi dokončno uničila pokrajinsko podobo Gur in Roža. Zgodovina

slo pogojeno gospodarsko nerazvitost teh občin, ki so zapostavljene tudi od turizma, bi avtocesta dobesedno zabetonirala.

Sicer pa alternativa ni povsem jasna. Ali naj celovško severno obvoznico, ki tudi v najslabšem primeru ne bo dosti daljša od desetih kilometrov, nadomesti dvomljiva cestna velezgradba, dolga najmanj 40 kilometrov? Za deželni urad za gradnjo cest rožanske trase ni, odkar so jo opustili v prid severne celovške obvoznice, pravi pristojni uradnik. Sicer je v Avstriji mogoče vse, vendar s strani urada te nove stare variante ne bodo aktualizirali, če od pristojnega ministra ne bodo dobili drugega naloga. V takem primeru pa se bodo prebivalci Gur in Roža brez dvoma postavili na zadnje noge.

Širok zagovor dvojezičnega pouka

Tiskovna konferenca s predstavniki univerze, DŠS in mladinskimi organizacijami

Dvojezičnost je prednost — to je bila rdeča nit vseh izjav na dobro obiskani tiskovni konferenci, ki sta jo prejšnji petek v celovškem hotelu Moser pripravili obe osrednji organizaciji. Tiskovna konferenca je izzvenela kot impresivna zavrnitev vsakršnega šolskega apartheida.

Kot poseben signal so novinarji vrednotili nastop prorektorja celovške univerze dr. Güntherja Hödla in dr.

Valentina Inzka, ki je na tiskovno konferenco prišel kot predstavnik deželnega šolskega sveta. Tako sta se dve odlični izobraževalni ustanovi nedvoumno izrekli za ohranitev slovenščine v ljudskih šolah in širše za ohranitev manjšine sploh.

Poudariti velja tudi poseg drugega zastopnika celovške univerze asistenta dr. Franza Dotterja, ki je še posebej apeliral, naj si ljudje ohranijo

svoj materni jezik, pa naj ga imenujejo slovenskega ali vindiškarskega. Prav tako pa naj bi se kar največ neslovencev naučilo slovenščine, saj bo dvojezičnost šele tedaj funkcionalna, če bo obojestranska.

Poseben političen akcent sta tiskovni konferenci dala zastopnika mladinskih organizacij obeh velikih deželnih strank, Socialistične mladine in Mlade ljudske stranke. Za prvo se je Peter Kaiser ostro postavil proti heimatdienstovskemu referendumu in proti vsaki asimilaciji. Reinhold Lexer pa se je mimo zagovora priuči tudi drugega deželnega jezika zavzel tudi za sodelovanje s slovenskimi mladinskimi organizacijami.

Prikaz šolskih zahtev koroških Slovencev od otroških vrtcev do recimo dvojezične trgovske akademije, kakor ga je podal dr. Marjan Sturm, je zaključil razgovor s predstavniki tiska, medtem ko je dr. Grile poskrbel za politični poudarek, ko je dejal, da heimatdienstovski referendum po vsem sodeč nima nobene možnosti, da bi uspel.

Ob zaključku je dr. Avguštin Malle predstavil še brošuro „Hände weg von der zweisprachigen Schule“, ki jo je pripravil Slovenski znanstveni inštitut, izdali pa sta jo ZSO in NSKS.

jo je sklical predsednik koordinacijskega odbora dr. Franci Zwitter, ZSO so zastopali Feliks Wieser, Janez Wutte in Teodor Domej, NSKS pa Karel Smolle in Janko Urank.

Razgovori manjšinskih funkcionarjev so bili vsebinsko bogati in kažejo, da narodne manjšine v Avstriji pravzaprav enotno ocenjujejo položaj manjšin. Vsem poročilom je bilo skupno, da so postavljala v ospredje asimilacijski pritisk avstrijske manjšinske politike. Pri tem so vsi udeleženci omenjali zlasti nezadovoljive ureditve predšolske vzgoje in šolstva. V tej zvezi je predsednik ZSO Feliks Wieser prikazal tudi najnovejšo napade na sedanjo ureditev dvojezičnega šolstva na Koroškem.

Gradiščanski Madžari so v svojem poročilu ocenili zlasti delovanje manjšinskega sosveta. Doslje so Madžari edina narodna skupnost v Avstriji, ki je pristala na ustanovitev takega sosveta na podlagi zakona o narodnih skupinah iz leta 1976. Madžari danes izredno kritično in distancirano ocenjujejo delo in pomen tega foruma. Glede na svoje dosedanje izkušnje opozarjajo ostale manjšine, naj so v tem vprašanju nujno previdne. Madžari zatrjujejo, da so glavna področja manjšinske zaščite — npr. otroški vrtci in šolstvo — takorekoč izključena iz obravnav v sosvetu. Prav tako sodijo da skuša Avstrija s sosveti pospeševati neenotnost znotraj manjšin.

Vsi manjšinski zastopniki so poudarili pasivnost in zavestno zavlačevanje zveznih in deželnih organov, ko gre za uresničevanje tudi najmanjših konkretnih zahtev v zvezi s pospeševanjem manjšin. Spričo tega so še posebej poudarili, kako pomembno je kar najbolj obširno in objektivno informiranje večinskega naroda o položaju in prizadevanjih manjšin.

V skrbi za ohranitev in razvoj narodnih skupnosti in ob spoznanju ve-

Madžari svarijo pred sosveti

Sestanek avstrijskih manjšin - V pripravi listina o manjšinski zaščiti

Izredno kritično in distancirano ocenjujejo gradiščanski Madžari delo manjšinskega sosveta. Tako so poročali v torek na seji koordinacijskega odbora avstrijskih manjšin v Železnem. Avstrijske manjšine so sklenile, da izdelajo listino osnovnih načel manjšinske zaščite in da še bolj tesno sodelujejo.

Poroča Teodor Domej

Torkovo srečanje koordinacijskega odbora avstrijskih narodnih manjšin na Gradiščanskem je povsem uspelo. Na sedežu Hrvatskega kulturnega društva v Železnem se je zbralo 18 zastopnikov vseh osrednjih organizacij gradiščanskih Hrvatov, gradiščanskih Madžarov, dunajskih Čehov in Slovakov ter koroških Slovencev. Se-

Solidarnost s Slovenci

V zvezi s trenutnim hudim pritisком protimanjšinskih skupin na koroške Slovence je koordinacijski odbor manjšin v Avstriji sprejel posebno resolucijo. V njej izražajo zastopniki vseh zbranih organizacij svojo solidarnost s koroškimi Slovenci v njihovem boju proti vsem poskusom getoizacije slovenskih otrok na področju šolstva. Resolucija poudarja posebni pomen in vlogo dvojezičnega vzgojnoizobraževalnega sistema, katerega naloga naj bo, da pomaga ohraniti manjšinski jezik in kulturo in hkrati omogoča vsestranski družbeni razvoj manjšin. Pomemben pa je tudi za enakopravno sožitje med manjšinskim in večinskim narodom.

like podobnosti položaja posameznih manjšin so se prisotne organizacije soglasno zavzele za tesnejše medsebojno sodelovanje.

V uvodnih besedah je dr. Franci Zwitter predlagal, da bi manjšine v Avstriji izdelale skupno listino osnovnih načel manjšinske zaščite. Predlog je bil sprejet in dr. Zwitter je dobil nalogo, da koordinira ta pomembni projekt.

Zastopniki manjšinskih organizacij so glede nadaljnjega dela koordinacijskega odbora sodili, da naj ta forum ne bi razpravljajal o strankarsko-političnih interesih in konceptih posameznih organizacij, saj bi to utegnilo negativno vplivati na učinkovito sodelovanje manjšin.

Odbor je razpravljajal tudi o naslednjem srečanju narodnosti sosednih držav, ki bo novembra letos predvidoma na hrvaški Reki pri tamkajšnji italijanski narodnosti. Avstrijske manjšine kot glavno temo tega srečanja predlagajo vprašanje dvojezičnosti.

ZSO pri HKD

V sredo so se predstavniki Zveze slovenskih organizacij (delegacijo pod vodstvom predsednika Feliksa Wieserja so sestavljali še dr. Franci Zwitter, Janez Wutte in Teodor Domej) sestali s predsednikom Hrvatskega kulturnega društva dr. Ivom Müllerjem in njegovimi sodelavci. V prijateljskem in konstruktivnem vzdušju so razpravljali o poglobitvi in razširitvi medsebojnega sodelovanja.

Nočejo odpirati starih ran

Postavitev novega spomenika brambovcem v Podlublju so govorniki, med njimi boroveljski župan Woschitz, izrabili za pomirjevanje prebivalstva, s tem da so zagotavljali, da nihče noče odpirati starih ran. Boroveljski zbori so peli, poudarjali so za sluge brambovcem, spregovoril pa je tudi še predsednik „Abwehrkämpferjev“ dr. Valentin Einspieler, ki ga je pozorno poslušal tudi deželni svetnik Jörg Haider. V slavnostnem vzdušju je Einspieler izustil tudi to, da naj dobijo Slovenci tisto šolo, ki si jo sami želijo.

Da nismo slišali narobe! Smo se morda zmotili in morda poslušamo slovenskega govornika. Ne, res je govoril dr. Valentin Einspieler!

Ni se izneveril svojim načelom. Mislil je le: Slovenci naj imajo svojo šolo in Nemci naj imajo svojo šolo.

Res ni treba odpirati starih ran, nekateri skušajo odpirati nove!

v.



Udeleženci tiskovne konference (z leve): Reinhold Lexer in Valentin Happe (JVP), prorektor celovške univerze dr. Günther Hödl, dr. Marjan Sturm, dr. Matevž Grile, dr. Valentin Inzko (skrit za Grilem), asistent dr. Franz Dotter, Peter Kaiser (SJ) in dr. Avguštin Malle.

Mogočen shod Slovencev v Italiji

V Gorici 15.000 Slovencev enotno manifestiralo za zaščitni zakon

Podobne manifestacije Gorica še ni doživela: v nedeljo se je na osrednjem trgu, na Travniku pred vladno palačo, zbralo okoli petnajstisoč Slovencev iz vsega italijanskega zamejstva, da bi se enotno postavili za sprejetje globalnega zaščitnega zakona. Prišli so iz Kanalske doline, iz Benečije, kjer jih nočejo priznati, prišli so iz okolice Gorice in prišli so iz Trsta in okoliških vasi.

„Poleg množičnosti (zlasti mladega rodu) so shod označevale politična enotnost in jasnost zahtev Slovencev v Italiji“, piše Primorski dnevnik (ki je v ponedeljek posebno številko posvetil nedeljski manifestaciji). Dejansko je bila politična enotnost edinstvena po vojni, saj je združila v Gorici vse politične tabore Slovencev v Italiji. Najboljši izraz je lista govornikov: Boris Race za Slovensko kulturno-gospodarsko zvezo, Jože Cej za Socialistično stranko Italije, Rafko Dolhar za Slovensko skupnost, Marija Ferletič za Svet slovenskih organizacij in senatorka Jelka Gerbec za Komunistično partijo Italije. Poseben poudarek so seveda dobili beneški Slovenci, ki jim hočejo vzeti slovenski narodnostni značaj: v njihovem imenu je govoril Viljem Črno.

Iz goriškega Travnika, kjer so pred



Na goriškem Travniku se je 15.000 Slovencev enotno zavzelo za sprejetje globalnega zaščitnega zakona brez preštevanja in kategoriziranja.

470 leti krvavo poklali tolminske kmečke puntarje, je tokrat šel odločen glas v Rim, glas proti ločevanju Slovencev na različne kategorije, glas proti vsakemu preštevanju in glas za kar najhitrejšo sprejetje zaščitnega za-

kona, ki ga že leta in leta zavlačujejo.

V Rimu so glas slišali: že pred samo manifestacijo so v pristojni komisiji začeli vsaj z razpravo o osnutkih zaščitnega zakona.

PREBERITE

na strani

- 2 Novo strokovno združenje pedagogov bo delalo za ohranitev slovenščine
- 3 O razstavi dijakov slovenske gimnazije v Auli slovenici
- 4 Prijateljsko srečanje gimnazije z „Edinostjo“ in Pliberkom
- 5 Srečanje gledaliških skupin v Šentprimozu
- 6 Književni vestnik: Literarne poskušnje dijakov
- 8 Srečanje slovenskih planincev treh dežel na Gurah

PEDAK praznuje

Celovška pedagoška akademija ki vzgaja tudi učitelje za pouk na dvojezičnih šolah in za predmetni pouk slovenščine, praznuje ta teden 15-letnico obstoja. Z ustanovitvijo zvezne pedagoške akademije so pred 15 leti bili izboljšani pogoji za teoretično in praktično izobraževanje učiteljev. Novo sodobno poslopje in višja teoretična raven pouka ter organizatorična priključitev šol, v katerih se bodoči učitelji izpopolnjujejo in obiskujejo živi pouk, so vsestransko izboljšale pogoje za izobrazbo učiteljev.

Mirovna vzgoja ter položaj učitelja v javnosti in družbi sta trenutno v ospredju predavanja in prireditev, ki jih ves teden prirejajo ob jubileju akademije. A tudi mednarodne izkušnje na področju izobraževanja učiteljev so obravnavali minuli torek. O izobrazbi učiteljev v Sloveniji je predavala univerzitetna profesorica dr. Marica Marintič-Božar, pred njo pa so govorili o aktualnih šolskih problemih v ZDA, nato pa o izobrazbi učiteljev v Švici.

Obširen pregled delovanja pe-

dagoške akademije pa daje na 260 straneh tudi zbornik, v katerem nad 30 avtorjev predstavlja strokovna in strokovnodidaktična težišča učiteljske izobrazbe ter poudarjajo, da je praksa v središču te izobrazbe. Med zgodovinskimi prispevki, ki odpirajo tudi pogled v bodočnost, najdemo tudi članek predavatelja Tomaža Ogrisa o „izobraževanju v drugem deželnem jeziku“. Na 10 straneh da zanimiv zgodovinski pregled o razvoju šolstva za slovensko narodno skupnost na Koroškem in pri tem med drugim ugotavlja, da pri odločitvi staršev za prijavo otroka k dvojezičnemu pouku ne vplivajo samo etnični faktorji, temveč tudi politični, socialni, gospodarski in tudi prometnotehnični dejavniki. Svojo pozornost pa je v članku predvsem osredotočil na pedagoške probleme dvojezičnega pouka in na izobraževanje dvojezičnih učiteljev.

Nenazadnje pa bi dodali še ugotovitev, da pri pregledu članov in nadomestnih članov kulatorija pedagoške akademije pogrešamo vsaj enega slovenskega člana.

Učiteljski sindikat za skupno vzgojo

Sedaj se je za skupno šolo izrekel tudi učiteljski sindikat in s tem odgovoril učiteljem, ki so od svojega stanovskega zastopstva zahtevali, naj jih sindikat brani pred napadi tistih, ki zagovarjajo čisto nemško vzgojo. Koroško sindikalno vodstvo učiteljev je na svoji seji 9. maja sprejelo resolucijo za skupno šolo, ki se predvsem ujema s stališčem celotnega sindikalnega vodstva Koroške.

V tej izjavi svarijo najprej svoje člane, naj se ne pustijo vpreči v katehorični „politični voz“, in poudarjajo, da je prva naloga sindikata, da se zavzema za interese članov v službenih zadevah in pri plači.

Nato poudarjajo, da so vsi učitelji avstrijski državljani, ki učijo po avstrijskih učnih načrtih, ter da se ne pustijo razdeljevati po nacionalnih kriterijih. Za dvojezični ali slovenski pouk je potrebna posebna kvalifikacija, kot tudi za vsak drugi predmet. Dostop do te kvalifikacije pa naj bi bil za vsakogar možen. Učiteljska sekcija se poteguje tudi za to, da nobenemu učitelju iz svoje narodnostne pripadnosti ne sme nastati ne prednost in ne škoda! Ob zaključku svoje resolucije pa svarijo pred nadaljnjo eskalacijo v narodnostnem vprašanju ter pozivajo vse pristojne stranke in organizacije, naj preprečijo vse, kar bi lahko sprožilo usodni razvoj za našo skupno domovino.

Pomoč za dvojezično vzgojo in učenje slovenščine

Ustanovljeno „Strokovno društvo pedagoških delavcev“

V torek je bilo ustanovljeno v Celovcu nadstrankarsko strokovno združenje, ki se bo prizadevalo predvsem za ohranitev in razvoj slovenskega jezika na šolskem področju in ki bo tudi konkretno predlagalo kako izboljšati dvojezični pouk v šolah in na predšolskem področju. Združenje je bilo potrebno, ker ni učiteljskega združenja ne druge ustanove oz. oblasti, ki se bi z vsemi silami aktivno bavilo s problematiko manjšinskega šolstva ter izdelovalo strokovne predloge za izboljšanje dvojezičnega pouka, je dejal eden izmed učiteljev na občnem zboru v Mladinskem domu SŠD. Združenje, v katerem imajo možnost sodelovati poleg dvojezičnih učiteljev tudi vsi vzgojitelji, profesorji, asistenti na univerzah itn., se imenuje „Strokovno združenje pedagoških delavcev“, območje delovanja pa obsega celotno Koroško.

Društveniki so v pravilih društva zapisali, da je njihov namen proučevati „vprašanja dvojezične vzgoje v otroških vrtcih, slovenščine in dvojezičnega pouka na ljudskih, glavnih in drugih šolah na Koroškem“, predvsem pa imajo namen proučevati metodiko in didaktiko, ter razvoj šolstva, ter „vso zakonodajo in druge ukrepe šolskih oblasti in odločitve političnih organov, ki vplivajo na obstoj in razvoj šolstva za manjšino.“

Poleg tega imajo namen za dvojezični pouk pripravljati in izdajati učbenike, delovne zvezke in druga učila za pouk slovenščine. Staršem, vzgojiteljem, učiteljem, študentom in učencem pa hočejo nuditi pomoč in nasvet v vprašanih dvojezičnega šolanja otrok in učenja slovenščine.

V ta namen bo društvo prirejalo predavanja, strokovna srečanja in seminarje, izvajalo raziskovalne projekte in podvzelo vse za izpopolnjevanje učiteljev ter za informiranje vzgojnih upravičencev glede

pouka slovenščine in dvojezičnega pouka.

Za predsednika združenja je bil izvoljen ravnatelj Franci Kukovica, za podpredsednika pa učitelj Mirko Kert.

35-urni delovni teden:

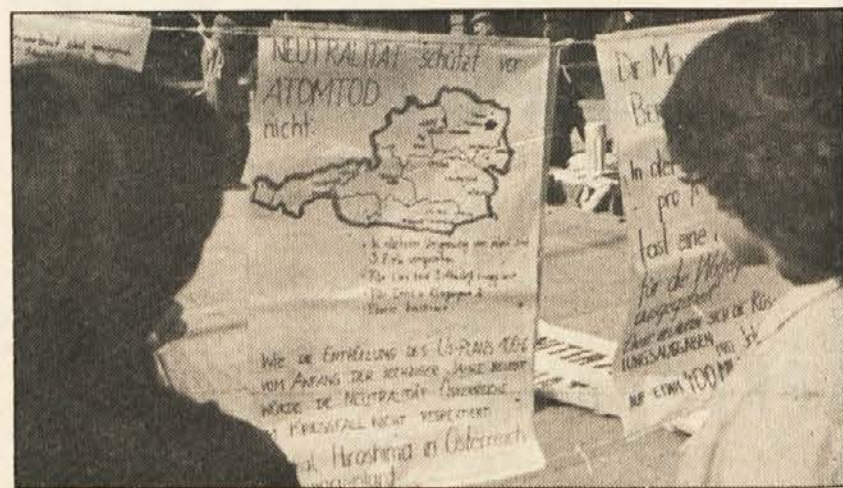
Nemška stavka z avstrijskimi posledicami

S posebnimi dopusti se skušajo nekatera podjetja na Salzburškem in na Zgornjem Avstrijskem rešiti iz stiske, v katero so prišla zaradi stavkajočih zahodnonemških delavcev, ki se borijo za skrajšani delovni čas, za 35 ur na teden ob isti plači. BMW Steyr načrtuje posebni dopust, Teppich Eybl poroča o nazadovanju prodaje svojih izdelkov in bi ob ustavitvi proizvodnje pri VW-Audi moral uvesti začasno krajši delovni čas. Podobno gre drugim podjetjem, ki svoje izdelke v prvi vrsti izvažajo.

Tudi Knecht in Leitgeb se bojita

Tudi koroška podjetja so tesno povezana z avtomobilsko industrijo v Zvezni republiki Nemčiji. Tovarna filtrov Knecht v Šmihelu pretežno eksportira v Nemčijo in tudi iverne plošče Leitgeba vgrajujejo v nemške avtomobile. Kot nam je povedal direktor Mlinar (podjetje Knecht), trenutno še ne bodo ukrepali zaradi prekinjene produkcije v nemški avtomobilski industriji. Knecht pošilja svoje filtre predvsem v podjetja BMW, Daimler Benz in MAN. Neposredno za avtomobilsko industrijo gre okoli 60 % v Šmihelu izdelanih filtrov, ostalo pa dobijo trgovine. Trenutno še proizvajajo za trgovine in skladišča. Kritičen bi postal položaj približno v 14 dneh. Tedaj pa bi delavci — kot so se zmenili z obratnim svetom — porabili še stari dopust, nato bi bilo treba misliti na druge ukrepe.

Človeška veriga, mirovne manifestacije...



Dve Celovčanki si ogledujeta kam so usmerjene zahodne jedrske bombe.

Več kot 10.000 ljudi je s človeško verigo pred tednom dni na Dunaju obkloplilo mestni center. To je bila gotovo največja akcija minulega mirovnega tedna v Avstriji. Dunajski, gradiščanski in nižjeavstrijski mirovni aktivisti so s svojo človeško verigo, ki se je vlekla po celem dunajskem Ringu, simbolično obkloplili tisto ogromno površino, ki bi popolnoma dožarela pri eksploziji jedrske bombe z velikostjo hirošimske bombe.

Tudi v Celovcu in Beljaku in drugod na Koroškem so mirovni aktivisti opozarjali na nevarnosti stalnega oboroževanja in jedrskega spopada. Celovška mirovna iniciativa je na Novem trgu priredila manifestacijo s transparenti in informacijskimi tablamami o ciljih in posledicah atomskega spopada, med drugim so opozarjali, da bi po načrtih NATO tudi Celovec bil cilj jedrske bombe. Nastopilo pa je tudi „cestno gledališče“ s prikazom posledic jedrske eksplozije za civilno prebivalstvo ter z zgodovinskim pri-

kazom razvoja in sedanjega stanja oboroževanja, pri čemer se jim je zdelo bistveno, da oboroževanje ne predstavi kot borbo dveh konkurentov, ki oba skušata biti močnejša od drugega, temveč kot oboroževanje, v katerem je eden vedno sprejaj, drugi pa je obsojen mu slediti.

Slovenski element je v teh prireditvah zastopala recitatorska skupina Slovenskega prosvetnega društva „Rož“ iz Szentjakoba, ki je v celovškem Uni-clubu in v zgornjekoroškem Steinfeldu in Spittlenu nastopila z uprizoritvijo pesmi Tucholskega in drugih. Recitatorjem je uspelo vzpostaviti neposredni stik s poslušalci tudi s tem, da so stopili med nje, kar je proti vojni usmerjeni vsebini dalo še večjo prepričljivost.

Tudi druge koroške in avstrijske kabaretistične in glasbene skupine so z lastnimi komadi in pesmimi potrdili pripravljenost jedra mirovnega gibanja, da s stalnimi akcijami budi pripravljenost se upreti vojni nevarnosti.

Rezime iz Strassbourga

Kot smo v zadnji številki našega lista že poročali, je prejšnji teden na sedežu Evropskega sveta v Strassbourgu organizirala Stalna konferenca lokalnih in regionalnih oblasti v Evropi pri Evropskem svetu takomenovani „hearing“ o problemih narodnih skupnosti v Evropi, kate-

rega so se udeležili zastopniki domala vseh evropskih manjšin. Manjšinsko vprašanje je s tem srečanjem prav gotovo predrlo ozke meje nacionalnih držav in temu ustrezno ozke meje reševanja teh problemov. Ne samo v smeri krepitve zavesti o lastnem položaju ob spoznanju položaja drugih manjšin, temveč tudi v tej smeri, da je pomemben mednarodni forum registriral renesanžo narodnih skupnosti v Evropi in v ta namen začel pripravljati Listino evropskih regionalnih in manjšinskih jezikov.

Iz poročil posameznih predstavnikov manjšin je znani strokovnjak za manjšinska vprašanja Th. Veiter povzel rezime iz katerega smo prevzeli najvažnejše točke in ki bo služil kot izhodišče za nadaljnjo razpravo v Evropskem svetu:

1. Vse narodne skupnosti so enakopravne.

- Enakopravnost manjšinskega jezika z jezikom večinskega naroda je potrebna na vseh področjih družbenega življenja.
- Formalna enakopravnost ne zadostuje. Potrebna je tudi materialna enakopravnost.
- Ohranitev evropskih jezikov pomeni ohranitev evropskih kultur.
- Izolacija in diskriminacija manjšinskega jezika in manjšinskega teritorija je prepovedana.
- Nasilna asimilacija ni dopustna.
- Narodne skupnosti je treba v njihovi celoti ohraniti. Razkosanje teritorija (tudi ne upravno) ni dovoljeno.
- Evropska jezikovna listina ne sme biti enolična. Nudi naj se največja zaščita tudi najmanjšim jezikovnim skupinam.

9. Poleg knjižnega jezika je treba zaščititi tudi narečje.

10. Ureditev šolstva naj ustreza željam manjšine. Spremembe mimo manjšine niso dopustne.

11. Otroško varstvo naj upošteva materinščino. Asimilacija je nedopustna in nasprotuje človekovim pravicam.

12. Z znanstvenimi projekti naj se raziskujejo posamezni jeziki in kulture.

13. Pri izdelavi dokončne listine evropskih regionalnih in manjšinskih jezikov naj bi sodelovale tudi manjšine.

Iz Strassbourga smo dobili vtis, da dobiva proces prebujanja in osveščanja evropskih manjšin vse bolj konkretnost. Zato je še toliko bolj pomembno, da koroški Slovenci razvijamo te mednarodne kontakte in se vse bolj vključujemo z našimi izkušnjami kot manjšina v sodobno diskusijo v evropskih manjšinskih pravicah.

M.

Hainburg - naj prodre koalicija razuma

Vprašanje ekologije — se pravi onesnaževanje ali zaščita okolja — stoji v zadnjih tednih nedvomno v središču avstrijske notranje politike. V sinonim (soznačnico) za ta problem se je razvilo vprašanje zgraditve hidroelektrarne Hainburg na Nižnjem Avstrijskem, oddaljene le nekaj desetnih kilometrov od Dunaja.

Koalicija se je v vladni izjavi opredelila za izgraditev hidroelektrarne, češ Avstrija potrebuje več samostojne energetske proizvodnje, da bo bolj avtohtona in neodvisna od uvažanja energije. Elektrarna ob Donavi naj bi zagotovila prav to potrebno energijo.

Samo: z izgradnjo hidroelektrarne pri Hainburgu bi hkrati nujno uničili tudi pokrajino, ki je edinstvena v srednji Evropi. Mednarodno znani in priznani strokovnjaki in naravoslovci svarijo pred uničevanjem pragozda, njegove flore in favne. Avstrijsko ljudstvo je postalo v zadnjih letih rahločutno dovolj, da spoznava in se upira kratkoročnim energetskim potrebam, ki uničujejo zdravo naravo in njeno ravnovesje — in ta hidroelektrarna bi pomenila nepopravljivo uničenje okolja.

Vendar se je iz treznega vprašanja ali je pridobivanje električne energije potrebno prav v tem območju Donave razvilo v zadnjih tednih ogromno

emocionalno merjenje sil. Kdo bo močnejši: na tej strani vlada, socialistična stranka in sindikalna zveza, ki se z vso silo zaganja za izgradnjo, na drugi strani zlasti mladinske organizacije, zaščitniki okolja in pa — in to dejstvo spravlja te vrste verjetno v najbolj slabo luč — največji avstrijski dnevnik, Kronenzeitung, ki je vladi napovedala vojno. Ta dnevnik je glavni pobudnik „ljudskega referenduma „Konrad Lorenz“, ki je med prebivalstvom doslej močno odmevalo. Sindikalna zveza pa je pretekli teden organizirala na Dunaju demonstracijo 50.000 zlasti gradbenih delavcev za izgradnjo hidroelektrarne.

Težava za vse prizadete je zlasti v tem, da se ekoloških vprašanj ne da več zožiti na zastarelo črno-rdečo shemo, kot to prakticira sindikalna zveza, temveč, da so ta vprašanja tako pereča, da nastane koalicija razuma, ki prekorači meje strankarskih predsodkov in ki se orientira zgolj po

prvotnih življenjskih potrebah. Zato ni čuda, da se tudi socialistične mladinske organizacije odločajo proti izgradnji elektrarne, čeprav ne podpirajo ljudskega referenduma, ki ga organizira reakcionarni tisk in določene osebnosti, ki prihajajo iz skrajno desničarskega tabora. Na drugi strani pa se združujejo — paradokso, pa je vendar resnica — sindikalna zveza in ljudskostrankarske gospodarske in industrijske organizacije, ki jim gre za maksimiranje profita, v tem primeru za čim cenejšo pridobitev energije brez ozira na katastrofalne posledice v naravi. Kapitalistični sistem se pač vedno ravna zgolj po trenutku in ne po odgovornosti pred bodočnostjo.

Tako si stojita nasproti dva tabora, ki tudi znotraj svojih lastnih struktur nista enotna. Upati je, da bo napovedani dialog med sindikalci in zaščitniki narave doprinesel k prodoru koalicij razuma, se pravi k spoznanju, da je zdrava narava za človeštvo bolj potrebna, kot nekaj dodatnih kilovatov, ki potem lahko samo osvetljujejo betonske puščave, namesto da se ptice ravna po zvezdah, luni in soncu. Sedaj še ni prepozno.

fra-ter

Letni koncert glasbene šole izpolnil vsa pričakovanja

Glasbena šola, ki stopa v šesto leto delovanja, je spet vabila na letni koncert, ki je prejšnjo sredo bil v modri dvorani Doma glasbe v Celovcu. Čeprav je koncert bil le mesec dni po velikem srečanju glas-

šole, ker nekaj učencev letos zaključuje nižjo glasbeno stopnjo, ki jo lahko doseže s šestimi letniki. Tu pa učenec stoji pred odločitvijo, ali preneha z glasbeno izobrazbo, ali pa se odloči za poglobljen

finančno podporo s strani deželne in zvezne vlade. Da je taka oblika, namreč samostojna glasbena šola, upravičena priznanja in podpore s strani oblasti, potrjujejo uspehi, ki so jih učenci potrdili na letnem koncertu.

Zadnji letni koncert je dejansko izpolnil vsa pričakovanja. To velja tako za kvaliteto nastopajočih kot za organizacijsko izvedbo. Raven nastopajočih učencev glasbene šole je bila presenetljivo visoka, kar je brez dvoma zasluga glasbenih učiteljev, ki vlagajo vse svoje pedagoške sposobnosti v poučevanje naše mladine, ki je na nastopu v Celovcu pokazala sad njihovega skupnega prizadevanja. Posebno razveseljivo je, da smo tokrat lahko prisluhnili kar dvema orkestroma. Uvodoma je zaigral harmonikarski orkester, za zaključek pa godba na pihala, ki jo sestavljajo učenci glasbene šole iz Šmihela. Tak napredek vpliva spodbudno, zlasti, ker smo vedno želeli, da bi tudi koroški Slovenci imeli svoj orkester. Seveda je začetek še skromen, vendar je to najboljšo potrdilo za uspeh glasbene šole, ki je uvedla tudi usmerjevalni pouk, čigar sad je harmonikarski oz. pihalni orkester. S tem pa nikakor nečemo jemati pomena in uspeha vseh tistih, ki se učijo instrumente za individualno igranje, saj tudi tu obstoja vključitev v kak ansambel, vsekakor pa imajo vsi, ki se učijo kak instrument, možnost vsestranskega udejstvovanja na glasbenem področju — tudi v zborovskem petju.

Vsem mladim učencem, učiteljem in staršem ter organizatorjem glasbene šole gre vse priznanje. Želimo, da bi slovenska glasbena šola s strani uradnih forumov kmalu doživela priznanje in tako podporo kot so je deležne druge tovrstne ustanove v deželi.



benih šol treh dežel, je tudi ta prireditev povsem uspela, saj je stala v znamenju zaključka mladih učencev glasbene šole.

Joško Hudl je ob tej priložnosti dejal, da bomo na večeru pričali kvalitetnejšemu rezultatu glasbenega pouka. Poudaril je, da so organizatorji prišli spet korak bliže cilju, ki so si ga zadali ob ustanovitvi

pouk na srednji glasbeni stopnji. Hudl je tudi dejal, da bodo tisti, ki želijo nadaljevati z obiskom glasbenega pouka, v jeseni imeli možnost vpisa v srednjo glasbeno stopnjo, ki traja štiri leta. Hudl je ob koncu še sporočil, da se obe osrednji kulturni organizaciji dogovarjata o pravni osamosvojitvi glasbene šole, s čimer si obetata tudi



Likovniki slovenske gimnazije v Auli slovenici

Slovenska gimnazija je že od vsega začetka posvečala veliko pozornosti glasbeni in likovni vzgoji svojih dijakov. Tako je v ponedeljek ob otvoritvi razstave likovnih del dijakov Zvezne gimnazije za Slovence v Auli slovenici povedal njen ravnatelj dr. Reginald Vospernik, ki je naglasil, da je slovenska gimnazija od njene ustanovitve izvedla že vrsto likovnih razstav, na katerih so se dijaki predstavili s svojimi likovnimi deli. Vospernik je pri tem posebej omenil velike zasluge likovnih pedagogov njegove ustanove, saj so z njihovim usmerjevalnim delom dijaki dosegli nadpovprečno visoko raven, ki presega običajne okvire risanja v šoli; kajti nekatera od razstavljenih del vsebujejo že močno umetniško izpoved.

Kdor je, ali bo razstavo v Auli slovenici videl, bo gotovo soglašal z ravnateljem, ker bo ob pregledu razstavljenih del prijetno presenečen. Tu gre za mlade, neobremene likovnike, ki jasno in brez oplešavanja s čopičem, svinčnikom ali v drugih likovnih tehnikah izražajo svoja čustva in pogled na svet, kakršnega vidijo in zaznavajo s svojimi očmi oz. občutki. Zato je razstava tudi zelo pestra, ker gre za dela dijakov od prvega do osmega razreda. Kljub temu pa je razporejena tako, da gledalcu daje občutek celote, čeprav so motivi in izpovedi posameznih del različni, zelo kontrastni.

Prof. Krištof, ki je zbranim spregovoril kot eden izmed likovnih pedagogov slovenske gimnazije je povedal, da pri likovnem pouku posvečajo mnogo pozornosti odkrivanju talentov za risanje. Pri tem pa

slovenske gimnazije prišla že vrsta umetnikov, ki so se že uveljavili kot slikarji, likovni pedagogi ali arhitekti.

Otvoritve razstave se je udeležila vrsta uglednih gostov, ki jih je v



se ne spuščajo v posredno vplivanje na mlade likovnike, ampak jih potom seznanjanja in učenja slikarskih veščin od risanja s svinčnikom do zahtevnih likovnih tehnik privedejo tja, kjer učenec najde najboljšo možnost za svoje umetniško izražanje. Likovnim vzgojiteljem gre za to, je menil Krištof, da dijakom nakažejo vse možnosti likovnega oblikovanja in spoznavanja sveta likovne umetnosti. Zato je tudi povsem razumljivo, da je, kot je povedal ravnatelj Vospernik, iz

imenu Aule slovenice pozdravil dr. Mirt Zwitter; med njimi konzula SFRJ v Celovcu Markoviča, predsednika koroškega deželnega šolskega sveta dr. Linharta, vodjo manjšinskega šolskega oddelka pri koroškem deželnem šolskem svetu dv. sv. dr. Inzka in druge.

Na otvoritvi je bil tudi kratek kulturni spored, ki ga je z dijaki-pevci oblikoval mag. Mirko Laussegger.

Končno še enkrat toplo priporočamo, da si razstavo ogleda vsak, ki mu je likovna umetnost blizu.

Občni zbor Zveze slovenskih kulturnih društev na italijanskem Primorskem

Pod geslom „Povezani med seboj, odprti v svet“ se je odvijal 11. maja 1984 v kulturnem domu „A. Sirk“ v Križu 25. občni zbor Zveze slovenskih kulturnih društev (ZSKD) v Italiji. ZSKD je organizacija, ki sodeluje s Slovensko prosvetno zvezo v Celovcu in ustvarja slovensko kulturo v zamejstvu, podobno kot pri nas na Koroškem.

Kakor je povedal predsednik ZSKD, združuje osrednja kulturna organizacija 60 samostojnih društev, ki delujejo v območju med Karnalsko dolino in Trstom: 5 društev deluje v Videmski pokrajini, 17 v Goriški in 38 na Tržaškem. Vseh delujočih skupin na približno desetih kulturnih področjih pa je 87, članov štejejo društva blizu 8000. To so taki, ki so aktivni, ki pojejo, igrajo instrumente, delajo v dramskih in folklornih skupinah in v drugih panogah.

Na občnem zboru so med drugim bile izrečene tudi misli, ki so podobne našemu razmišljanju. Govora je bilo o težnjah, da se ljubiteljska kultura s strokovnimi ljudmi kvalitetno razvije, da se razvijejo sodobnejši koncepti kulture. Predsednik Marko Kravos je dejal, da ne bi smela biti „tako pomembna manifestativnost, nastopanje in delitev na poslušalce in izvajalce, ampak da so vsi soustvarjalci kulturnega ambienta in svojega kulturnega standarda. Tako bo odpadla skrb nekaterih, da je dejavnosti in prireditve v naših društvih preveč in občinstva premalo“. To so torej problemi, ki tudi tarejo kulturno ustvarjalnost koroških Slovencev. V tem je morda videti precej sorodnih vezi med obema manjšinama.

Obširna in zanimiva razprava, v katero je poseglo nad 20 govornikov, je pokazala, da se kulturni delavci na Primorskem zelo prizadeto ukvarjajo z vsebinskimi vidiki kulturnega dela. Nič manj prizadeto pa so delegati na občnem zboru svoje kulturne napore ocenjevali v luči prizadevanj za globalno zaščito Slovencev v Italiji. V polni pari se je ZSKD z vsemi včlanjenimi organizacijami vključila v priprave za enotno manifestacijo primorskih Slovencev, ki je bila 20. maja v Gorici. V bistvu je ZSKD v goriški manifestaciji izrazila skrb, da bi rada ohranjala „zgodovinske nastave svoje narodnostne identitete in tako soustvarjala čim bolj mnogovrstno in zato duhovno bogatejšo in prijetnejšo okolje v deželi. Radi bi torej, je dejal Kravos, da bi nas italijanski sodržavljanji dojemali kot zraščeno in nepogrešljivo sestavino deželnega okolja in nas kot tako tudi obravnavali, ko nam režejo zakonska oblačila in kruh prispevkov“.

Politično ozračje, pritisk in nasilje, vse to je dajalo svoj pečat občnemu zboru ZSKD. Navsezadnje so navzoči delegati bili celo priča ponesrečenemu poskusu neofašistov, da bi v Križu premazali spomenik NOB. Občutek napetosti, atmosfera, v kateri so provokacije na dnevnem redu, to ustvarja pozornost in svojstveno dinamiko političnega boja: navzoči delegati so neofašiste pregnali.

V tem vzdušju se je odvijal občni zbor ZSKD in je izžareval precej optimizma, pripravljenost za spopad z vsakim dejanjem diskriminacije in zaničevanja. Tudi tajnik SPZ Janko Malle se je v svojem pozdravu priključil sporočilni misli občnega zbora in dejal, da družbi kulturno delo Slovencev v Italiji in delo Slovencev na Koroškem skupni napor po taki kulturi, ki naj današnjemu času ustreznih stvaritev poglablja narodno identiteto in išče v povezavi s političnim trenutkom slovenstva kulturni odgovor na vse vrste agresij, diskriminacij in vseh oblik nasilnega narodnega odtujevanja.

Andrej Kosič razstavlja v Celovcu

V Mohorjevi knjigarni so spet odprli likovno razstavo. Tokrat se koroški javnosti predstavlja goriški slikar Andrej Kosič, ki je po poklicu trgovec, z likovno umetnostjo pa se ukvarja ljubiteljsko. To pa nikakor ne pomeni, da Andrej Kosič svojega poslanstva ne jemlje resno. To dokazujejo njegove razstavljene slike — tokrat gre za izbor njegovih akvarelov — s katerimi umetnik na svoj način obiskovalcu približuje motive s Krasa, večinsko pokrajine.

Umetnik Kosič je ob tej priložnosti menil, da pač slika po svojem občutku, tako kakor sam vidi svet v katerem živi in ga upodablja. Ob tem se nam razkriva kot odličen akvarelist, ki svoj svet prikazuje v toplih pastelnih barvah v katerih razkriva svoje umetniško sporočilo. Čeprav so njegove barve svetle in prijazne, so njegovi motivi otožni, kot na primer motivi jeseni, ko se kraška pokrajina oteva v barve slovesa.

O umetniku in njegovem delu je spregovorila mag. Alenka Inzko, ki je z velikim občutkom in s presenetljivo dobrim poznavanjem analizirala Kosičev umetniški opus.

Razstava Kosičevih akvarelov, ki so tudi na prodaj, je odprta do 30. junija 1984, in sicer ob znanih poslovnih urah Mohorjeve knjigarne. Slikar Andrej Kosič ima za sabo že vrsto samostojnih razstav doma in v tujini, za svoje delo pa je prejel že vrsto priznanj in nagrad.

AULA SLOVENICA
CELOVEC, PAULITSCHGASSE 5-7

vabi na

**razstavo likovnih del
dijakov Zvezne gimnazije
za Slovence v Celovcu**

Razstava bo odprta do 1. junija 1984, od ponedeljka do petka
od 13.00 do 16.30 ure.

Gimnazija gre med ljudstvo

Skupna prireditev z „Edinostjo“

Že štiri leta razvija Zvezna gimnazija za Slovence v Celovcu svoje stike s podeželjem. Letos sodeluje gimnazija s Slovenskim prosvetnim društvom „Edinost“ v Pliberku, ki je zadnjo soboto skupno z gimnazijo in gimnazijci priredilo v šotoru na pliberškem sejmišču veliko priateljsko srečanje.

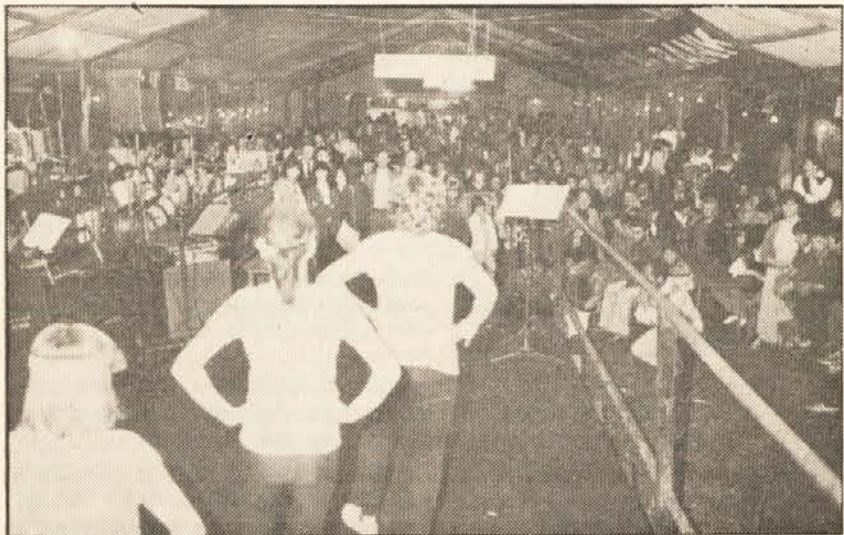
Medtem ko je v zadnjih letih slovenska gimnazija teden pred tradicionalno akademijo slovenske

sambel Energija ter ansambel Ideja iz Slovenije, ki je igral za ples.

Ravnatelj gimnazije dr. Reginald Vospersnik je v svojem pozdravu imenoval Pliberk in okolico kot srž slovenske gimnazije, saj dajejo ti kraji in so tudi v preteklosti dajali največji delež dijakov slovenske gimnazije. Predsednik združenja staršev pa je starše pozval, naj še naprej pošiljajo svoje otroke v to gimnazijo. V imenu občine Pliberk

in navzočega župana Franca Mikuscha je srečanju želel dober potek kulturni referent mestni svetnik Stanko Vavti. Pregled nad vsem dogajanjem pa je imel agilni predsednik društva Edinost Joško Hudl, ki je že v začetni fazi predstavil tudi najmlajši pihalni orkester iz Šmihela.

Pri organiziranju srečanja je sodelovala tudi Zveza slovenske mladine, ki je med drugim poskrbela za značke z napisom „Smo za mir“, ki jo je nosil vsak udeleženec srečanja. Prireditev je dobila mednarodni značaj, ko je občinstvo pozdravila v madžarskem jeziku mlada zastopnica madžarske skupnosti iz Slovenije. Že v dopoldanskih urah pa je pred pliberško Zadrugo zaigrala Mladinska godba na pihala Glasbene šole Titovo Velenje. Prav tako pa se je mladina udeleževala športno: dijaki slov. gimnazije so v Šmihelu premagali mladince iz Pliberka s 6:0, na šahovskem turnirju je zmagal Anton Kropiunik, medtem ko se je mladina do 18 let pomerila v spretnostih kot so metanje žogice v vedro, streljanje v mini-gol. Skupaj torej prav uspešni kulturni „jormark“.



Dijakinje 3. razreda so pod vodstvom prof. Milana Kupperja s kazačkom otvorile v šotoru večerni program

gimnazije z istim programom nastopila v pobratenem kraju, so letos izbrali drugo pot. Na pobudo krajevnega društva so združili kulturni spored z družabnim srečanjem, kar je povsem uspelo.

V velikem šotoru na pliberškem sejmišču, kjer se je zbralo par sto ljudi, se je odvijal pester kulturni spored. Zapeli so moški pevski zbor Edinost, mešani pevski zbor Podjuna, moški pevski zbor Kralj Matjaž iz Libuči, Oktet Suha ter mešani pevski zbor Zvezne gimnazije. Mladino pa sta navdušila predvsem an-

Izlet na Dolenjsko

Zeza slovenskih žena v Celovcu je pred kratkim vabila na izlet na Dolenjsko. Izleta se je udeležilo kar okrog 50 žena. Pot jih je vodila preko Ljubelja v Ljubljano in naprej v Novo mesto, kjer so si ogledale tovarno zdravlil in kozmetike „Krka“. Krka je namreč dolenjska reka in nekaj simbol Dolenjske, pač tako kot so Gorenjci ponosni na Triglav. Zato se ne čudimo, da so Dolenjci dali ime svoji tovarni Krka. Po ogledu Novega mesta, skozi katerega se vije reka Krka, so se naše žene odpeljale proti Gorjancem in obiskale še kartuzijo Pletanje, zgrajeno začel

tek 15. stoletja. Pozneje od leta 1595 do 1773 je samostan prešel v last ljubljanskih jezuitov, 1899 pa so samostan obnovili francoski kartuzijanci. Leta 1934 je bil prvič imenovan za priorja Slovenec. V zadnji vojni za časa NOB so bili ti „beli menihi“, tako jih tudi imenujejo, povezani z osvobodilnim gibanjem, za kar so prejeli visoka priznanja republike Jugoslavije. V ta samostan nima pristopa nobena ženska, zato tudi pri naših koroških ženah niso naredili kakšne izjeme. Kartuzija Pletanje je znana tudi po proizvodnji raznih žganih pijač, in vina cvička, na tem področju so menihi vsekakor pravi mojstri. Svetovno so znane hruške viljamovke, ki zorijo v steklenicah na drevju in ko so hruške zrele, nalijejo v steklenice žgano pijačo in to prodajajo kot posebno specialiteto. O vsem tem in še o drugih stvareh je pripovedoval prior kartuzije Ciril. Kartuzija ob vznožju Gorjancev je tako skrita, da jo opaziš šele, ko si že tik pred njo. Po slovesu od prijaznih menihov so se žene podale v Šentjernejo, kjer jih je že čakalo kosilo, potem pa domov z izjemo kratkega postanka v Ljubljani. Izlet je lepo uspel, kar je vsekakor spodbuda, da ZSZ še večkrat povabi na takšne izlete, ki služijo spoznavanju novih krajev in ljudi in medsebojnemu razumevanju, kar je sploh poglavitno v času, ko se bori- mo za mirno sožitje med narodi.

Hodiše - materinska proslava

Slovensko prosvetno društvo „Zvezda“ v Hodišah je po tridesetih letih prvič priredilo materinsko proslavo, ki se je odvijala v soboto 12. maja pri Čimžarju v Dvorcu. Zbralo se je veliko mamic, katerim je društvo priredilo res lep spored, v okviru katerega so sodelovali Radiški fantje, Rauschelesee-Duo, tamburaši iz Hodiš in domači otroci kot recitatorji. Prireditev je bila dvojezična in tako v smislu medsebojnega razumevanja dveh narodnosti, ki živita in delujeta na tem prostoru.

Bilo je slavnostno razpoloženje ob petju in glasbi, še posebno pa so pritegnili šolarji s svojimi nastopi pod vodstvom hodiške učiteljice Traudije Goritschnig, ki je pripravila izredno pristrčen in privlačen spored, ki je imel iskren odmev s strani počaščenih mamic.

Slovenskemu prosvetnemu društvu „Zvezda“ čestitamo k tej uspeli prireditvi, z željo, da bi materinske proslave postale tradicija v Hodišah.

V A B I L O

Odbor žolske skupnosti na Zvezni gimnaziji za Slovence v Celovcu priredi v nedeljo, dne 27. maja 1984, ob 14.30 uri v veliki dvorani Delavske zbornice v Celovcu

ŠOLSKO AKADEMIJO

MIR V LASTNI HIŠI

Na sporedu so pevske in instrumentalne točke, jazz-gimnastika, ples in recitali.

Kot gosta nastopata Moški zbor Slovenskega prosvetnega društva Edinost iz Pliberka in dijaški gimnazijski zbor Cantiamo iz Celovca. Pred in med prireditvijo bomo prodajali ploščo in kaseto gimnazijskih zborov.

Za odbor žolske skupnosti na Zvezni gimnaziji za Slovence rav. dr. Reginald Vospersnik l. r.

Koženavra - Kapla ob Dravi

Hanzej Malle umrl

Žalostno so se oglasili zvonovi, ko smo se v najlepšem vigrednem času poslavljalji od rajnega Hanzeja Malleja, po domače Maka v Koženavri. Kakor se spodobi, so zvestemu narodnjaku zapeli sveški pevci pod vodstvom dr. A. Feiniga pretresljive žalostinke v cerkvi in ob odprtem grobu v slovo. Korporativno se je udeležila pogreba požarna bramba in tako izkazala svojemu članu zadnjo čast. Mašo in pogrebni obred so opravili naš domači gospod župnik Franc Hudl.

V svojih mlajših letih je naš Hanzej pomagal graditi kulturno delo in izpričal, da mu je bila draga materina domača beseda. Na zadnji poti ga je spremljala množica prijateljev in znancev iz bližnje in daljnje okolice. To je bil dokaz za to, kako je bil rajni priljubljen. Ne bomo ga pozabili! Naj mu bo domača zemlja lah-



ka! Bog mu povrni vsa dobra dela. — Makovi žalujoči družini pa izreka-mo iskreno in globoko sožalje!

Joz T.

Jubilejni koncert ansambla Lojzeta Slaka

Znani ansambel Lojzeta Slaka obhaja letos 20-letnico svojega obstoja. To pa je tudi tehten povod, da pridno nastopa po raznih krajih in razveseljuje publiko s svojimi prijetnimi melodijami, ki navdušijo vsakogar, kdor sliši in vidi te mojstre ljudske glasbe in pesmi. Za okrepitev so dobili še „najstarejšega“ Slovenca 107-letnega Janeza Košnika. Kljub letom je ta „starček“ čudovito in duhovito povezoval spored, ki je bil tako vrhunski in zabaven, da nam bo ostal v nepozabnem spominu. Povezava treh instrumentalistov z Lojzetom Slakom in petimi pevci z izredno privlačnimi glasovi tvorijo tako harmonično celoto, ki jo zmorejo samo umetniki ljudske glasbe, ki jih štejemo v sam svetovni vrh. No in ta slavna zasedba je bila v nedeljo pri nas v

Ledincih v kulturnem domu, ki ga je naše prebivalstvo napolnilo do zadnjega kotička. Organizator te uspele prireditve je bilo Kulturno društvo „Peter Markovič“ iz Rožeka.

Na koncu koncerta je brhka tajnica nagradila Lojzeta Slaka s poljubom in šopom lepih cvetlic, kar je spodbudilo Slaka, da bo še prišel na Koroško, s čimer se je seveda strinjala vsa dvorana.

Mnogo je bilo med gledalci ljudi, ki so se jezili, zakaj se stari Košnik ni demaskiral, da bi ugotovili dejanska leta Mita Trefalta, ki je tako odlično odigral vlogo duhovitega starčka.

Podobna prireditev je bila nekaj ur kasneje v Dobrli vasi. Priredilo jo je Slovensko prosvetno društvo „Srce“, in je prav tako lepo uspela.

PRIREDITVE

VRBA

OTROK USTVARJA - KIND AKTIV
v nedeljo 3. 6. 1984 ob 17. uri v slavnostni dvorani v Vrbi.

ZELEZNA KAPLA

LOVSKA MAŠA
v četrtek 31. 5. 1984 ob 15. uri na Lužah pri Rieplnu. Vabi lovski pevski zbor iz Zelezne Kaple.
Prisrčno vabljeni!

OTOK KRK

LETOVANJE V NOVI BAŠKI NA OTOKU KRKU
od 17. do 31. julija 1984

Prijave sprejema najkasneje do 10. junija 1984 SPD „Edinost“, Joško Hudl, 9150 Nonča vas 81.
Letovanje s prevozom stane 1200 šil. Otroci bodo ves čas letovanja pod nadzorstvom učiteljev in zdravnikov. Pogoji: starost od 8 do 13 let. Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ Pliberk

SVEČE

DRUŽINSKI IZLET NA MAČENSKI VRH
v nedeljo 3. junija 1984
Zbirališče in odhod: ob 8. uri zjutraj na sejmišču. Na vrhu bo nedeljska maša, nato piknik.
Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Kočna“ Sveče

CELOVEC

RAZSTAVA SLIK ANDREJA KOSIČA IZ GORICE

je prosto dostopna do 30. junija 1984 v poslovnem času Mohorjeve knjigarne. Tudi možnost nakupa slik.

PLIBERK

Veseločgra

„GOSPA MANISTRICA“

v soboto 2. 6. 1984 ob 20.30 uri v farni dvorani v Pliberku. Gostuje dramska skupina „Simon Gregorčič“ iz Velike Nedelje.
Prireditelj: MePZ „Podjuna-Pliberk“

CELOVEC

Figole Fagole — Leopold Suhodolčan
v petek 25. 5. 1984 ob 19.30 uri v Marijanišču, Rudolfsbahngürtel 2
Gostujejo igralci SPD „Rož“ iz Šentjakoba v R.
Prireditelj: SKD v Celovcu in Marijanišče

ŠENTJAKOB V ROŽU

Šentjakobski vižarji in skladatelji Koncert MePZ „Rož“ ob svoji 10. obletnici
v soboto 2. junija 1984 ob 20.30 uri v kulturnem domu v Šentjakobu v Rožu
Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Rož“ Šentjakob v R.

CELOVEC

PROSLAVA v spomin na 80-letnico rojstva Srečka Kosovega
v petek 1. 6. 1984 ob 20. uri v Mladinskem domu SSD, Celovec, Mikschallze 4
S kulturnim sporedom gostuje KUD „Ivan Novak-Očko“ iz Tacna pri Ljubljani. Prireditelja: Slovenska prosvetna zveza in Mladinski dom SSD

PLIBERK

BINKOŠNI PLES

v nedeljo 10. junija 1984 v gostilni Hafner v Gornji vasi.
Igra: „Koroški odmev“, ansambel „Energija“. Častni gostje pa so tamburaši iz Loč, ki bodo tudi zaigrali.
Prireditelj: KPD „Drava“

ŠENTJAKOB V ROŽU

Predavanje
KOROŠKI SLOVENC I IN CERKEV

v petek 1. 6. 1984 ob 20. uri v farni dvorani v Šentjakobu v R.
Predava: univ. asist. dr. Gertraud Putz (Salzburg), nato diskusija, ki jo vodi dr. Reginald Vospersnik.
Prireditelj: Katoliška prosveta v Šentjakobu

REBRCA

TEDEN MLADIH UMETNIKOV

od ponedeljka 30. 7. do sobote 4. 8. 1984 v mladinskem centru na Rebrci.
Prireditelja: Krščanska kulturna zveza in Mladinski center na Rebrci.
Vsi, ki bi radi sodelovali naj se že sedaj prijavijo.

REBRCA

Seminar za mladinske zborovodje in voditelje otroških skupin

od sobote 9. 6. 1984 ob 13. uri do sobote 9. 6. 1984 ob 13. uri v mladinskem centru na Rebrci.
Seminar bo vodila priznana glasbeno pedagoginja in avtorica neštetihih knjig prof. Mira Voglar iz Slovenije.
Prispevek: polni penzion 150 šil.
Prijave sprejema Krščanska kulturna zveza, Viktringer Ring 26 v Celovcu

BILČOVŠ

OTROŠKI DAN

Ta praznik za otroke bo 31. 5. 1984 v Bilčovsu. Vabljeni so vsi otroci s starši, voditelji, učitelji, župniki! Odrasli brez otrok nimajo vstopa!

Menjava denarja

Stanje v četrtek 24. maja 1984

Za 100 din dobite	11.50 šil.
Za 100 din plačate	14.50 šil.
Za 100 lir dobite	1.10 šil.
Za 100 lir plačate	1.19 šil.
Za 100 mark dobite	693.00 šil.
Za 100 mark plačate	709.30 šil.

V ORGANIZACIJI SPZ

Srečanje gledaliških skupin v Šentprimozu

Sedem dramskih skupin je prišlo v Šentprimoz, da se med seboj spoznajo, izmenjajo svoje izkušnje in pogovorijo o problemih s katerimi se ob svojem delu srečavajo. Prišli so režiserji, igralci in besedni ustvarjalci, ki jim je odrska dejavnost blizu. Prišli so na povabilo Slovenske prosvetne zveze, ki je srečanje organizacijsko pripravila.

Zamisel, da se vsaka skupina najprej predstavi s kratkim odlomkom odrskega dela, ki ga je uprizorilo v zadnji sezoni, je bila zelo posrečena, kakor

ludi sledeči pogovor, pri katerem so sodelovali gledališki strokovnjaki Marjan Belina, Polde Bibič, dr. Matjaž Sekorinja, Jože Vozny, Maja Haderlap in Helena Verdel. Slednji so kasneje oblikovali tudi delovne krožke, razdeljene v krožek za igralce, režiserje, besedne ustvarjalce in publiko. Zaključek je tvorila skupna diskusija, na kateri so udeleženci skupno s strokovnjaki podali zaključke posameznih delovnih krožkov in s tem nakazali smer-nice za bodoče delo.

Vsi udeleženci so nad srečanjem bili zelo zadovoljni, saj je to bila lepa priložnost za „inventuro“ stanja naše dramske dejavnosti. Tu ni možno naštevati vseh težav in problemov s katerimi se srečujejo naši odrski delavci-ljubitelji. Omeniti pa je treba, da je naša dramska dejavnost v prvi vrsti šola za lep jezik, za spoznavanje slovenske in druge dramske literature. Najbolj pereče pa je vprašanje izbire odrskih del, saj je le-ta povezana s številom igralcev, velikosti odra itd. Vse to pa vsebinsko izpovednost dela, ki ga uprizarjajo postavlja ob stran, čeprav je prav gledališče v prvi vrsti poklicano za vzgojo naše družbe oz. v zabavo in kajpada tudi za prikazovanje njenih napak. Seveda je prav tu težava za ustrezna besedila, primerna za naš koroški in širši prostor.

Tu so omenjeni le splošni problemi naših odrskih skupin, tistih s katerimi se srečujejo pri svojem delu pa je mnogo. Prišli so do izraza ob prikazu prizorov, ki so kvalitativno bili različni, skupni pa v tem, da vsem gre za gojitev slovenske gledališke kulture. Spektar predstavitev v Šentprimozu je bil zelo širok. Skupine z Radiš, Bilčovsa, Celovca (kabaret Mladje), Dobrle vasi, Brnce, Šentprimoz in Železne Kaple so potrdile, da se na našem dramskem področju stvari premikajo na bolje, da pa bo treba storiti še marsikaj. Srečanje v Šentprimozu je bil velik korak v to smer.



Igralci SPD „Radiše“ so nastopili z odlomkom Kranjčeve drame „Pot do zločina“

Priznanje

Vsako leto 7. maja na praznik Krajevne skupnosti Dobrova pri Ljubljani, na svečani proslavi, ki jo spremljajo športne in kulturne prireditve, na katerih že nekaj let sodelujejo tudi slovenska društva in organizacije iz avstrijske Koroške, podelijo najzaslužnejšim krajanom in drugim, ki so s sodelovanjem največ prispevali k napredku družbenopolitičnega, ekonomskega, kulturnega in športnega življenja kraja, priznanje krajevne skupnosti.

Med letošnjimi dobitniki tega pomembnega priznanja je tudi predsednik Zveze slovenske mladine za Koroško iz Celovca Pečnik Marjan, ki je prejel priznanje za večletno uspešno sodelovanje pri organiziranju športnih, kulturnih in drugih srečanj slovenske mladine iz avstrijske Koroške in Dobrove pri Ljubljani.

Do sedaj so prejeli priznanja Krajevne skupnosti Dobrova že naslednji zaslužni družbenopolitični in kulturnoprosvetni delavci iz slovenskih organizacij na avstrijskem Koroškem: Wieser ing. Feliks, Ogris Hanzej, Kokot Andrej, Perč Mirko in Sadošek Bredica.

B. Otorepec

IX. revija mladinskih pevskih zborov Slovenije

V Zagorju ob Savi je v dneh od 17. do 19. maja 1984 pod pokroviteljstvom Lidije Šentjurske potekala že 9. revija mladinskih pevskih zborov Slovenije. Prireditelj Zveza kulturnih organizacij Slovenije, Slovenska pevska zveza in glavni organizator Svet revije Mladinskih pevskih zborov Zagorje ob Savi so z revijo hoteli doseči sledeče:

- spodbuditi dejavnost mladinskega zborovstva
- mladinsko zborovstvo programsko obogatiti in popestriti
- dosežke zborov predstaviti javnosti ter omogočiti njihovo primerjavo in vrednotenje

Na osmih koncertih se je zvrstilo 46 zborov oz. daleč nad 2000 pevcev in pevk — 8 otroških pevskih zborov (OPZ), ki so dobili posebno vsestransko priznanje, 6 mlajših mladinskih pevskih zborov (MLMPZ), 22 mladinskih pevskih zborov (MPZ), 6 dekliških pevskih zborov (DPZ) in 4 mešani mladinski zbori (MMZ), kjer je presenetljivo izstopal MMZ srednjih šol iz Kopra (85 nastopajočih). Čeprav ima ta bienalna mladinska pevska prireditev v Zagorju revialno obliko mladinske zborovske poudarjenosti na republiškem nivoju, pa ima žirija nalogo, da svetuje tistim nastopajočim zborom, ki po njeni presoji presegajo republiško raven, naj

se udeležijo nastopov na Festivalu „Kurirček“ v Mariboru (OPZ), oz. naj sodelujejo naslednje leto na zveznem tekmovanju jugoslovanskih mladinskih pevskih zborov v Celju.

Na sobotnem opoldanskem koncertu so prvič sodelovali tudi Korošci in sicer z mešanim mladinskim zborom (MMZ) Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu. Pod vodstvom prof. Jožka Kovačiča so dobro pripravljeni izvajali zelo zahteven spored. Nad festivalom so bili navdušeni in bodo na le-tem tudi v bodoče sodelovali, saj je to izredno lepa priložnost in motivacija za pevsko in prijateljsko srečanje.

V soboto popoldan je bilo posvetovanje zborovodij — zborovodstvo v vzgojno-izobraževalnih ustanovah, kjer so prišli do izraza razne težave, s katerimi se srečujejo zborovodje oz. glasbeni pedagogi na posameznih šolah. Strokovna žirija pa je ocenila nastop zborov, kjer je prišlo predvsem do izraza, da so nekateri izbrali za svoj nastop pretežek program in da je manjkala sproščenost, v glavnem pa je nastop zborov pohvalila.

Razveseljivo bi vsekakor bilo, če bi se festivala udeležilo več zborov iz zamejstva — tudi kot poslušalci, saj je to enkratno doživetje. Seveda pa bi za sodelovanje bila potrebna dolgoročna in načrtna priprava.

D. Kežar — SPZ

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA IN
KOROŠKI PARTIZANSKI PEVSKI ZBOR
razpisujeta
natečaj

za besedilo nove slovenske pesmi,

ki naj vsebuje sledeče elemente:

- a) odpor koroških Slovencev proti fašizmu in boj proti pojavom neofašizma
- b) boj za narodno enakopravnost
- c) prizadevanje za mir v svetu

Pesem naj bi jedrnat izpovedala, da je antifašistični boj bil in vedno bo boj za humanizem, človeško dostojanstvo, prijateljstvo med narodi in mir v svetu.

Slovenska prosvetna zveza in Koroški partizanski pevski zbor bosta poskrbela za uglasbitev besedila in bosta nagradene pesmi objavila v tisku. Besedilo pesmi je treba poslati na naslov Slovenske prosvetne zveze (Gasometergasse 10, Celovec) do 1. 10. 1984. Besedilo bo ocenila strokovna komisija in podelila sledeče nagrade:

1. nagrada šil. 3.000.— 2. nagrada šil. 2.000.— 3. nagrada šil. 1.000.—

SAKSOFONIST JANŠA V CELOVCU

„Čej so tiste stezice“ - v jazz izvedbi



nimiva in plodovitna. Eksploziven a-capella-saksofonsolo Toneta Janše, ki je zaključil to „kompozicijo“, je obenem bil tudi višek koncerta. Nenazadnje pa so nam s tem glasbeniki pokazali, da kreativnost in pogum za inovacijo zmoreta spreobrniti resignativno-melanholično držo v samozavestno, optimistično in živo, ki jo Slovenci na Koroškem tako pogrešamo.

Toneta Janša, ki je poleg tenorin sopran-saksofona igral tudi prečnico, so spremljali še: Lado Rebek na bobnih, Dragan Gajič na basu ter Dejan Pečenko na klavirju.

Posebej naj omenim zadnjega, saj se je izkazal tako kot čudovit in podpirajoč spremljevalec kot tudi duhovit solist.

Saksofonist Tone Janša po koncertu: „Zelo smo bili presenečeni od navdušene celovške publike in se že veselimo na ponovno srečanje jeseni.“

K temu pa, mislim, da ni kaj dodati!

emil

Slovenji Plajberk

Preteklo nedeljo, 20. maja 1984, je farna mladina v Slovenjem Plajberku pripravila materam na čast pestro kulturno popoldne. Cilka je z vnmemo naučila otroke nekaj veselih in resnih prizorčkov in pesmic, medtem ko je mladinska skupina pod vodstvom Kriste Laußegger s pesmijo in godbo poskrbela za prijeten glasbeni okvir. Številne navzoče so otroci navdušili tudi s prizori, ki jih je z njimi nastudiral domači učitelj Kristijan Zeichen. Proti koncu prireditve so otroci matere obsuli s cvetjem, jim podarili majhne spominke in jih presenetili s prigrizki.

Helena Lausegger

JANKO MESSNER

Koliko znamo še slovensko?

Jezikovni pogovori v Radiu Celovec

14

Le-ta, le-to, le-ti, le-te in le-teh in le-tem in tako naprej, le odkod je prišla med nas ta nerazumljena in nečedna znanilka in napovedovalka ne vem česa? Ta partikula LE, slovensko členek, se da postaviti pred kazalni zaimek ta, ta, to, tisti-a-o in oni-a-o, ali pa se obesi nanj zadaj. Njen pomen je samo v poudarku osebe ali predmeta. Oglejmo si najprej primere, v katerih stoji ali bolje — je pritaknjen zadaj: Tale človek ni kaj prida — pomeni, da kažem nanj že kar s prstom. Normalno za-došča že, če rečem: Ta človek. Bolj nam je taka oblika kazalnega zaimka potrebna, kadar stoji sama z a s e, brez samostalnika. Zamislimo si, da kdo vpraša: „Kateri, praviš, da ni kaj prida?“ Odgovor bi bil: Tale tu, medtem ko je tistile, ki stoji bolj v ozadju, še nekako pošten, onile tam čisto zadaj pa je tudi tak pravi barabon za vražji lon. Partikula „le“ se torej v takem primeru piše skupaj z zaimkom — in poudarja osebo: tale stoji za najbližjo osebo, tistile za malo bolj oddaljeno, onile pa za najbolj oddaljeno, ki včasih že sploh ni navzoča. Treba pa je s tem členkom ravnati varčno, največkrat ga sploh ne potrebujemo — in vendar ga vlačimo s seboj kakor dežnik — po domače „streho“ — pri najlepšem sončnem nebu.

Še huje ga lomimo v naših časopisih, kadar ga postavljamo pred kazalni zaimek. Naj preberem zgled take nedovoljene rabe: „Medtem ko je londonski obveščevalni center prej tedensko prejel o katoliški cerkvi kakih 200 poizvedovanj, je ‘števílo le-teh’ po papeževem obisku Irske naraslo skoraj na 500.“ — Prav bi se reklo: je njihovo število po papeževem obisku naraslo.

Pa tudi izboljšati bi se stavek še dal tako, da naredimo dva ločena kratka glavna stavka: Prej je prejel obveščevalni center kakih dvesto poizvedovanj, zdaj pa jih dobiva kakih petsto. In še lepše: Prej se je zanimalo za katoliško cerkev tedensko kakih 200 ljudi, zdaj pa petsto. Za kaj torej gre, če postavimo ta členek pred kazalni zaimek in mednju pomišljaj? Pravilno ga rabim samo za razlikovanje raznih oseb ali predmetov, da ne napravim zmede in nesporazumov, če je v prednjem stavku več samostalnikov — ali oseb ali predmetov —, od katerih bi rad enega izbral in o njem v naslednjem stavku povedal kaj več. Naj to razložim ob kakem zgledu: Gospodarila sta pravzaprav še oba — oče po svoje, sin pa tudi. Le-ta je kupoval za pitanje svinj mešanico mineralne krme in razne beljakovine, le-tisti pa je polagal svoji svinji otrobe, senen zdrob, travo in krompir, včasih tudi malo mleka. — Videli smo, da sta le-ta in le-tisti potrebna za razlikovanje oseb. Le-ta je v stavku osebi, ki jo opisuje, bližji, se pravi, da jo je imel prednji stavek imenovano nazadnje, le-tisti pa označuje osebo, ki je bila v prednjem stavku dalje proč, torej prej

imenovana. Naj navedem ta stavek še enkrat, da si položaj oseb ogledamo še enkrat: Gospodarila sta še oba — oče po svoje in sin po svoje. Le-ta je kupoval umetno hrano — to je sin, nazadnje imenovani; le-tisti — torej oče, pa je svinjo pasel po starem. Da imamo v prednjem stavku še kako tretjo osebo, denimo soseda, in bi bil ta imenovan kot prvi — bi bil v naslednjem stavku imenovan z „le-oni“.

Še eno napako si oglejmo danes. Takole berem v enem naših časnikov: „Na zborovanju mladih ‘je bilo govora’ tudi o nevtronski bombi in razorožitvi.“ Da se je pisec poročila ravnal po izražanju z glagoli, ne bi bil drknil v to nečedno slovnično žlobudro. V roditelju sme stati „govor“ samo v primerih, kjer stoji tudi prislov mere: na zborovanju je bilo precej govora, dosti govora o nevtronski bombi; o tem je bilo malo govora, ni bilo nič govora ipd. Pravilno bi se torej gornji stavek glasil: Na zborovanju mladih je bil govor tudi o nevtronski bombi; še boljše: so govorili, smo govorili. Kako pa, če je stavek zanikan? Saj vemo, da tedaj postavimo roditelj! Jasna stvar je takšnale: Ni govora, da bi smel ti drevi v kino! To bi pomenilo v nemščini: keine Rede davon, ni govora! Drugače pa se ognemo težavam s tem, da se zatečemo v glagolsko izražanje: O tem in tem pa nismo govorili, niso govorili! — Torej za danes naj bo dosti govora o tem govoru, ki nam dela takšne neljube težavice!



Književni vestnik

Martin Koren

Pesem noči

Pesem nočnih letal
umetno grmenje
na temni preprogi
med svetilkami neba
visoko
skoraj že med sateliti

tam zgoraj
sem jo zaigral

še angeli bi rekli
da sem čudovito igral
gledali so nemo
imeli usta odprta
kot bi jih dušilo
vesolje

zaigral sem melodije
prav takšne
celo še boljše
kot spodaj na zemlji

pridružil se je vesoljski ptič
pomagal je peti
iztaknila bi si bila skoraj
svoja srca
pa sem začel
nebeški blues
ptiča je zavleklo za mano
in zajokala sva
nad zemljo

nemi
pa nemi

ne vem
koliko sva jih prebudila
ljubimcev
premalo
zvestih res primanjkuje

odpela kmalu
boljšo Williamovo
hamletijo
odličnejšo Samuelovo
godotijo
ubijala sva
čakanje na sonce

prepela sva
ptič — neznani
iz središča vesolja —
in jaz
noč

pripela sva
sonce iz zemlje

nato

naju je
žarkovanje
vzibalo
med ploskanje
nemih

Cvetka Lipuš

Jokala bi

Objema me mehka žalost.
V svoje tanke mreže
prede moj smeh.

Razprostira se v mojem telesu.
Vabi in opaja mojo notranjost.
Krhka in sama s svojo žalostjo.

Zakaj mi ne drsijo
solze po licah?

Prikrivanje

Pišem ti pismo.
Pismo natrpano
z besedami in čustvi.
Čustva mehko
zavita v besede.
Besede mehko
ovite s čustvi.
Razum mi kuje
črke, besede, stavke.
Moja strast jih
smeje podira.

Pozabljam preteklost

Pozabljam preteklost.
Uživam pozabljanje.
A ko se noč
dotika dneva,
me preteklost dohiteva.
Bežim pred preteklostjo,
ljubim sedanost,
hrepenim po bodočnosti.

Fabjan Hafner

Kakor je bilo in bo in ni

S snegom sem padal,
z njim se talim.

Črne oči
žarijo v temi.

S tvojih vek
snemam mrk.

V prgišču gorske noči
delim nič na kose.

V tišini
molčim.

„Preveč si
si želela pomladi,

zato pa sneži,
čeprav je že maj.”

Zapisujem vse,
kar se ne zgodi.

Posul te bom z listi,
da boš komaj dihala.

Začasno te
samo gledam.

Ne čudi se,
dovolj si čudna.

Vez med dnevoma
je vrv, tanjša

od svinjske čreve,
velika struna.

Božam jo,
ne da bi zanjo vedel.

„Le dobro”, praviš,
„da ti ničesar ne verjamem.”

Razpadam na stavke,
ki nimajo zveze.

Vse, kar je iz njih
razbrati (in še več),

se lahko (in še lažje)
razbere z moje dlani.

M. Koren, Govoriš izgubljeni ljubezni

Da, kar skušaj se mučiti z besedami in s misli. Revež si, ker si pozabil svojo ljubezen. Praviš, da ugašanje ni pozabljanje, da v tebi ni več občutkov, ki bi goreli zanjo, ki se ti zdi blede in je hkrati podoba vzhajajočega sonca. Že večkrat si opazil razliko med spoznanjem njene podobe in videnjem sanjskih slik v prečudovito-groznih barvah. Ljubiš jo v knjigi, na belem papirju, v imenu in v votli besedi. Ljubil si jo, ko je hodila pred tabo po cesti, za tabo po travniku, ob tebi, ko so se tvoja ramena dotaknila njenega telesa.

Nekoč si ji dal kruha, nekoč so se med prsti lomili občutki, nekoč si med ustnicama resno začutil globoko vzljubljenost. Nekoč, ko je bila preteklost mila, ko sta bila kot ptiča spomladi, ko sta bila v očeh nežna popka v deroči vodi od sveta do sveta. Saj notranja zahvala ljubezni, ki je, ki jo imaš in jo imenuješ mrtvo za življenje, živi v spominu za dobo večnosti.

Shajaj se z njo! Obudi notranje žvenketanje, pomiri silno hrepenenje, cveti naj nedolžno govorjenje

in osrečujejoče doživljanje drugega. Imej oči za poglede med drevesi in hišami! Vidi njeno lepoto, njene šibkosti, in varuj bolest v neznanem tvojem srcu. — Predaj na stezi čutenja misli v neko življenje, v neko doživetje in mišljenje, celo v neko duhovnost.

Potopiš se kot delček v brezmejnosti časa in mest usahneš milo v prsti sveta vzdiguje se duh tvoj visoko nad mejo meja pa kot metulj v travniku ostaneš zemlji zvest.

M. Wieser, Videla sem tvoje oči

Ne poznam te, a vendar si mi blizu. Nikoli te ne bom spoznala in vendar vem, da obstajaš. Že več-

krat si mi dal vedeti, da si. V tistih trenutkih sem, od sreče, hrepenenja in toplote prenapolnjena, žive la neopisne trenutke. Ti trenutki so se mi zdeli kakor vrtnica v jutranjem soncu.

Videla sem tvoje oči. Bile so polne nežnosti, ljubezni. Sevale so gorkoto in zaščito. V njih sem se počutila doma. Vedoč so me sprejele v svoj objem kakor neskončni ocean sprejema pesek, kamenje in življenja obupanih in sestradanih duš.

Taka je bil moja duša. Vsa izmučena in shirana. Tvoj pogled pa me je rešil najhujšega — smrti. Moči so pojemale in videla sem izhod le v samomoru. Edina rešitev, edina še oprijemljiva misel je bila smrt. Smrt z vso svojo grozoto, mrzlino in širokogrudnostjo. Z veseljem je jemala izsušene duše garajočih bitij in jih potiskala v svojo temno, neskončno globino.

Stala se mna robu, tvoj pogled pa se mi je nenadoma pokazal. Videla sem tvoje oči, žareče, samo za mene so sijale in delile toploto. Vse okoli mene je bilo temno, to-

da tvoje sinje oči so žarele ko najsvetlejša sonca meni v obličje. Bliže in bliže so prihajale in končno sem morala stopiti korak nazaj. Smrt, ki se je trenutek prej še vabljivo smehljala, je morala zbežati, ko je videla bližajočo se rešitev v tvojih očeh.

Vem, da si! Vem, da mi boš pošiljal še več znakov; ker tvoja slika živi v meni. Vidim te, a ne poznam tvojega obraza. Samo oči mi s toploto dajejo moč za življenje, ki ga vsak dan (kaj vsak dan, vsako minuto, vsako sekundo) znova ogroža smrt.

Neminljiva, večno mlada smrt.

OPOMBA UREDNIŠTVA

Tokrat smo se odločili, da Književni vestnik posvetimo literarnim poskušnjam nekaterih naših gimnazijcev. Fabjana Hafnerja bojdaj ni treba posebej predstavljati, Martin Koren hodi v 8. a razred, Cvetka Lipuš v 7. a razred, Magdalena Wieser pa v 8. b razred slov. gimnazije.

Miklova Zala - nova stara povest



Najbrž je ni povesti na Koroškem, ki bi jo ljudje tako vzeli za svojo, kot je povest o dekletu iz Svaten pri Šentjakobu, ki so jo Turki odpeljali v ujetništvo in ki se je po dolgih letih vrnila med svoje domače. Takorekoč paradigmatična pripoved o zvestobi, o zvestobi koroških Slovencev še posebej, Miklova Zala, prihaja zdaj med bralce v novi izdaji in z novimi ilustracijami.

Nova prikupna izdaja Miklove Zale v pisani obliki, kakršno ji je dal Jakob Sket, je pred kratkim izšla pri celovski Dravi (sozaložnik je Založništvo tržaškega tiska). Vezana inačica knjige je namenjena širšemu knjižnemu trgu, kartonirana izdaja pa bo na razpolago članom knjižnega kluba Svet knjige. Barvne ilustracije, ki dajejo Miklovi Zali še večjo privlačnost, so delo koroškoslóvenske slikarke Zorke Loiskandl-Weiss.

Za jesen ima Drava v programu še drugo zelo priljubljeno knjigo: Vinka Möderndorferja Koroške narodne pripovedke, ki jih bo ilustriral Ernest Arbeitstein. Obema knjigama je želeli, da jih bodo bralci kar najbolj množično jemali v roke — ali da ju preberejo prvič ali pa da se ponovno srečajo s starimi znanci.

Na sliki levo: Almira napade Mirka (ilustracija Zorke Loiskandl-Weiss iz najnovejše Miklove Zale)

Zahvala

Zveza koroških partizanov se zahvaljuje vsem podjetjem organizacijam in posameznikom za podporo proslave: Zmage nad fašizmom in obletnice podpisa državne pogodbe dne 13. 5. 1984 v Sindikalnem domu (delavska zbornica) v Celovcu.

Upam, da so vsi udeleženci te proslave bili zadovoljni, posebnost še zaradi tega, ker ste vi podporniki s svojim darom podprli in omogočili to veliko skupno in kvalitetno manifestacijo demokratov treh dežel.

Posebna zahvala velja za kvaliteten doprinos Tržaškemu, Ljubljanskemu in Koroškemu partizanskemu pevskemu zboru, ter godbi Ljudske milice iz Ljubljane.

V imenu zelo navdušene publike, naše organizacije, ter v svojem imenu se vam vsem iskreno zahvaljujem.

za Zvezo koroških partizanov
Janez Wutte-Luc
(predsednik)

KPA ob obletnici podpisa avstrijske državne pogodbe

Kampanja KHD in FP ogroža samo jedro določil o zaščiti manjšine, ki jih vsebuje člen 7 avstrijske državne pogodbe, je rečeno v zadnji informacijski službi koroške KPA. Prav zaradi napada na dvojezično šolstvo so demokratske sile na Koroškem pred neposredno nalogo, da skupno branijo, kar je že slabše od ureditve manjšinskega šolstva pred letom 1958. V tem smislu zavračamo reakcionarne napade FP in KHD na sedanjo ureditev manjšinskega šolstva.

Koroški komunisti smo prepričani, da more učenje in znanje obeh deželnih jezikov mirnemu sožitju na dvojezičnem ozemlju le koristiti. Smatramo splošni dvojezični pouk kot pedagoško najbolj smiselno in najbolj demokratično obliko šolskih razmer v dvojezičnem delu naše dežele.

Učenja obeh jezikov ne smejo onemogočiti kratkovidni narodnost-nopolitični vidiki ali pa predsodki. Obratno je le dokaz kulturne in politične zrelosti, če šolstvo na južnem Koroškem v enaki meri upošteva pouk obeh jezikov. Saj je Koroška končno — ali pa naj bi vsaj bila — dmovina obeh narodnih skupin.

V tem smislu pozivamo vse Korošce in Korošice, naj se zoperstavijo stalnim napadom proti dvojezičnemu šolstvu in naj se izrečejo za njegovo velikodušno izgraditev. Predvsem pozivamo vse člane in prijatelje, vse starše na dvojezičnem ozemlju, da odgovorijo na napade KHD in FP s tem, da prijavijo šoloobvezne otroke k dvojezičnemu pouku.

OPOZARJAMO VSE LJUBITELJE SLOVENSKE KNJIGE,

DA SI LAHKO

brezplačno izposojajo knjige in revije

V SLOVENSKI ŠTUDIJSKI KNJIŽNICI

s področja slikarstva:

- Bernik J.: ČRTE = CRTE = LINIEN = LINES - 198 str., ilustr.
Jakac B.: BOŽIDAR JAKAC IN DOLENJSKA - 216 str., ilustr.
Krečič P.: AVGUST ČERNIGOJ, monografija - 198 str., ilustr.
Komelj M.: SLOVENSKO EKSPRESIONISTIČNO SLIKARSTVO IN GRAFIKA: duhovno usmerjena umetnost dvajsetih let 20. stoletja - 137 str., [104] str., pril.
Brejc T.: SLIKARSTVO OD 15. DO 19. STOLETJA NA SLOVENSKE OBALI: topografsko gradivo - 248 str., ilustr.
Brejc T.: SLOVENSKI EKSPRESIONISTI IN EVROPSKO SLIKARSTVO - 148 str., [124] str., pril.
Kärntner Landesgalerie (Klagenfurt): SLIKARSTVO NA KOROŠKEM OD ROMANTIKE DO EKSPRESIONIZMA - 23 str., ilustr.
Slana F.: FRANCE SLANA - 135 str., pretežno barvne ilustr. (Likovni sodobniki)
Tisnikar J.: TISNIKAR: SVET OBUJENIH MRTVECEV 204 str., ilustr.
Levey M.: OD GIOTTA DO CEZANNA: zgoščena zgodovina slikarstva - 325 str., 549 barvnih posnetkov
Žigon A.: CERKVENO STENSKO SLIKARSTVO POZNEGA 19. STOLETJA NA SLOVENSKEM 141 str., [60] str., pril., ilustr.

SŠK ima svoje prostore v Tarviser Straži 16, tel. 51 15 34
Knjižnica dobiva od leta 1974-75 ves obvezni izvod SR Slovenije. Poleg tega zbira tudi tako imenovano avstrijsko slovenico. Knjige so zelo različne vsebine in so namenjene vsem starostnim stopnjam in poklicnim skupinam. Prav gotovo bodo tudi VAS nekatere zanimala.

VESELIMO SE VAŠEGA OBISKA



Prepričaj sodeželana - ponudi mu to brošuro!

Dobite jih pri zaupnikih ZSO ali v pisarni ZSO, Gasometergasse 10, 9020 Celovec, telefon: (0 42 22) 32 5 50.

Cena 30 šil.

RADIO — TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1

PETEK, 25. 5.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Ruščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Črne ostroge — 11.50 Orientacija — 12.20 Inozemski magazin — 13.05 Poročila — 17.00 Poročila — 17.05 Za predšolske otroke — 17.30 Don Kihot — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Derrick — 21.15 Modna revija — 21.20 Made in Avstrija — 22.15 Šport — 23.15 Poročila.

SOBOTA, 26. 5.: 9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Dihljaj prisrčnosti — 12.10 Nočni studio — 13.15 Poročila — 14.40 Boccaccio — 16.00 Iz parlamenta — 17.00 Poročila — 17.05 Jolly-box — 17.30 Vtisi iz Nove Zelandije — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Cirkus — cirkus — 19.00 Avstrija danes z Južno Tirolsko — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Šport — 20.15 Heinz Conrads in njegovi prijatelji — 21.50 Šport — 22.50 Volksoper v New Yorku — 23.45 Poročila.

NEDELJA, 27. 5.: 11.00 Šport — 12.00 Ura tiska — 13.00 Knjiga — otrokov prijatelj — 15.00 Na pomoč, doktor pride — 16.35 Secret squirrel — 16.45 Toby in Tobias — 17.15 Tao Tao — 17.40 Helmi — 17.45 Klub seniorjev — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Pred nevihto — 21.15 Salon Pitzberger — 22.15 Glas islama — 22.20 Kralj kot pacient — pacient kot kralj — 23.20 Čas za liriko — 23.25 Poročila.

PONEDELJEK, 28. 5.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 TV kuhinja — 10.00 Šolska TV — 10.30 Boccaccio — 11.50 Mestna prebivalca — 12.00 Iz parlamenta — 13.00 Poročila — 17.00 Poročila — 17.05 Za predšolske otroke — 17.30 Pasje zgodbe — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Hitreje, višje, močnejše — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ponedeljski šport — 21.08 „Novi podnajejmnik“ — 21.15 Ceste San Francisa — 22.05 Kralj kot pacient — pacient kot kralj — 22.55 Poročila.

TOREK, 29. 5.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Angleščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Zlati časi — 11.20 Ponedeljski šport — 12.15 Slike iz Avstrije — 12.40 Šiling — 13.00 Poročila — 17.00 Poročila — 17.05 Za predšolske otroke — 17.30 Tudi pošaliti se je treba — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Peanuti — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Poročila in ozadja — 21.15 Ljubzenski film — 23.00 Poročila.

SREDA, 30. 5.: 9.00 Poročila — 9.05 Tudi pošaliti se je treba — 9.30 Francoščina

— 10.00 Šolska TV — 10.30 Moj rajni stric — 11.35 Očetje klamote — 11.45 Nogomet — 12.05 Poročila in ozadja — 13.00 Poročila — 17.00 Poročila — 17.05 Pesem za Mimijo — 17.30 Čebelica Maja — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Pisarna, pisarna — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes z Južno Tirolsko — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Nogomet za evropski pokal — 22.00 13 naslovov — 22.45 Poročila.

ČETRTEK, 31. 5.: 15.00 Čudni general — 16.30 Secret squirrel — 16.35 Enrikov cirkus — 17.25 Olira — 17.55 Helmi — 18.00 Vizije konca sveta — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Airport — 22.25 Čas za liriko — 22.30 Poročila.

AVSTRIJA 2

PETEK, 25. 5.: 17.30 Knjiga — otrokov prijatelj — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Ljubite to zemljo — 19.15 Woody Woodpecker prezentira — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Njen atelje je bila divjina — 21.00 Zakladnica Avstrija — 21.15 Čas v sliki — Politika v petek — 22.15 Nočni klub za Sarah Jane — 23.50 Poročila.

SOBOTA, 26. 5.: 15.00 Politika v petek — 15.50 Dva krat sedem — 16.15 Eksperiment Alaska — 17.00 Dunajski slavnostni tedni 1984 — 17.45 Kdo me hoče? — 18.00 Teden-ski pregled — 18.25 Nogomet — 19.00 Trailer — 19.30 Čas v sliki — 20.10 Znanje danes — 20.15 Zadnji metro — 22.20 Poročila — 22.30 Joe Kid — 23.55 Poročila.

NEDELJA, 27. 5.: 9.50 Sto mojstrov — 10.00 Metuljček v Tepitz-Schönau — 15.00 Športni popoldan — 17.00 TV križanka — 17.45 Glasbena scena 84 — 18.30 Brez nagobčnika — 19.30 Čas v sliki — 19.45 Primer za ljudskega odvetnika? — 20.15 Kraj danja — 21.45 Poročila in šport — 22.10 Dinastija — Denverski klan — 22.55 Don Carlos — 23.40 Poročila.

Slovenski VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Gasometergasse 10.

Uredništvo: 9020 Celovec, St.-Ruprecht-Straße 19/IV, tel. (0 42 22) 54 0 42, teleks 422086 snrk a

Uprava: 9020 Celovec, Gasometerg. 10, tel. (0 42 22) 32 5 50.
Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje.

PONEDELJEK, 28. 5.: 17.30 Olympics go west — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Ljubite to zemljo — 19.15 Woody Woodpecker — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Zlati časi — 21.08 „Novi podnajejmnik“ — 21.15 Čas v sliki — 21.45 Šiling — 22.05 Dvoboj — 23.30 Poročila.

TOREK, 29. 5.: 17.30 Orientacija — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Ljubite to zemljo — 19.15 Woody Woodpecker — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Dunajska kri — 21.15 Čas v sliki — 21.45 Kulturni žurnal — 22.30 Samson in Deliah — 0.30 Poročila.

SREDA, 30. 5.: 17.30 Dežela in ljudje — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Ljubite to zemljo — 19.15 Woody Woodpecker — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Dunajska kri — 21.15 Čas v sliki — 21.45 Kulturni žurnal — 22.30 Samson in Deliah — 0.30 Poročila.

ČETRTEK, 31. 5.: 9.00 Matineja — Gradovi — 10.00 Klub 2 — 15.00 Rockline — 15.45 Športni popoldan — 17.45 Anekdate po nohtah — 18.30 Donald Duck-ova parti za rojstni dan — 19.30 Richard Wagner — Parsifal — 23.50 Poročila.

ORF — KOROŠKI RADIO SLOVENSKE ODDAJE

PETEK, 25. 5.: 14.10 Obzornik — Iz kulturnega življenja koroških Slovencev.

SOBOTA, 26. 5.: 9.00 Voščila.

NEDELJA, 27. 5.: 7.05 Duhovni nagovor — Voščila.

PONEDELJEK, 28. 5.: 14.10 Obzornik — Koroški zbori.

TOREK, 29. 5.: 9.30 Domača zabavna glasba — 14.10 Obzornik — Rdeče-rumeng-zeleno — Glasba.

SREDA, 30. 5.: 14.10 Obzornik — Koroški avtorji: Gustav Januš — 21.00 Večerna oddaja: Akademija slovenske gimnazije.

ČETRTEK, 31. 5. (Vnebohod): 7.05 Praznična

LJUBLJANA

PETEK, 25. 5.: 8.50 TV v šoli — 10.30 Poročila — 10.35 TV v šoli — 17.20 Poročila — 17.25 Pihalni orkestri: Pihalni orkester Zagorje — 17.55 Modro poletje, španska mladinska nanizanka — 18.25 Obzornik ljubljanskega območja — 18.40 Kraško podzemlje, izobraževalna oddaja iz niza Kras — 19.20 Cik cak — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Včeraj za jutri — 20.40 Ne prezrite — 20.55 Beograd: Dan mladosti, prenos sklepne prireditve — 22.00 Dnevnik — 22.15 Desant na Drvar, jugoslovanski film.



Do Vršiča že z avtomobili

Priljubljena cestna gorska povezava preko Julijskih Alp, to je preko sedla Vršiča (1611 m), je samo delno omogočena. Do sedla Vršiča se je že možno pripeljati z avtomobili, naprej v Trento pa bo treba še malo potrpeti, ker južna stran Vršiča še ni očiščena snega, to delo naj bi namreč opravili vroči pomladanski sončni žarki. Iz Kranjske gore proti Vršiču so imeli v akciji tri rezkarje znamke Schmidt. Na nekem mestu med Erjavčovo kočjo in sedlom so morali premagati 8 metrov visok snežni plaz. Kdaj bo prevozna celotna cesta preko sedla Vršiča v Trento, pa še ni znano. Ko bo tako daleč, bomo to takoj sporočili, kajti mnogo je izletnikov, ki se z velikim veseljem poslužujejo te lepe gorske ceste skozi privlačno Trento z bistro Sočo.

Tudi naši koroški gorski cesti preko Glocknerja in Krških Alp Nockalmstraße sta odprti za ves promet, tako da so spet možni izleti preko teh lepih privlačnih gorskih krajev.

Slovenski planinci treh dežel vabijo na srečanje na Gurah

V nedeljo 10. junija bo na območju Zahodnih Gur velika planinska prireditve v organizaciji Slovenskega planinskega društva Celovec. Tu gre za vsakoletno srečanje slovenskih planincev treh dežel – Furlanije-Juljske krajine, Koroške in Slovenije. Tokratno srečanje bo že 13. po vrsti.

Pobudo za ta srečanja so dali jeseniški planinci, organizatorji pa so vsako leto izmenoma slovenska planinska društva Celovec, Gorica, Trst, Beneško planinsko društvo in Planinsko društvo Jesenice. SPD Celovec je imelo že dve takšni prireditvi, prvič na Bleščeči, drugič v Podnu. Letošnje tretje pa se bo odvijalo na območju Gur.

Za ta srečanja poiščejo planinci vedno kakšen drug kraj, s praktičnim namenom, da spoznajo nove kraje in ljudi in tako v teku let spoznajo čim več novih planinskih krajev, kjer živijo in delujejo Slovenci. Glavni namen pa je seveda utrjevati medsebojno prijateljstvo in to v čim bolj sproščenem prijateljskem vzdušju.

Letos bomo v okviru tega srečanja prehodili del Zahodnih Gur. Zbirališče oziroma izhodiščna točka bo ob 8. uri v vasi Na Gori (3 km zahodno od Bilčovsa), od koder se bomo preko Gur podali v Bilčovs, kjer se bo ob 11. uri začel kulturni program.

Pot bo vodila na zgornji rob velike prostrane gozdov pokrite planote, imenovane Turje. Med potjo bomo obiskali lep razgleden

skalnat pomol z imenom Sedlaže. Po ustnem izročilu so tam nekaj živele, oziroma še bolje povedano, sedeje v nekakšnem mini-amfiteatru „žalik žene“ (v skalo na tem je vsekanih sedem sedežev, zato tudi ime Sedlaže) in od tam z glasnim vpitjem opozarjale kmete spodaj na polju, kdaj naj sejejo, žanjejo... da bodo čim večji pridelki. Malo naprej proti vzhodu pa je najlepša razgledna točka Zahodnih Gur, imenovana Racavo. Razgled, ki se nudi s tega skalnatega „balkona“ je tako lep, da ga je težko opisati, kar je tehten povod, da si ga oglejamo. Z Racave vodi pot še nekaj časa po južnem robu Gur, nato pa se umakne v notranjost visoke planote prepredene s številnimi kolovozji in stezami, tako da se lahko izgubiš. Nam se tega ne bo treba bati, ker nas bo vodil domačin Jožej Mečina, ki pozna ta svet kot svoj lastni žep. Ko končno izstopimo iz gozda nad vasjo Pugar, zagledamo pod seboj mogočno umetno jezero z zasneženimi Karavankami v ozadju. Še malo hoje in že smo na cilju v Bilčovsu, kjer se ob 11. uri začne kulturni program (glej vabilo!).

BILČOVŠ

Srečanje z učenci in pedagogi Glasbene šole Kranj

V sredo 9. maja so se nam v avli nove ljudske šole v Bilčovsu predstavili učenci Glasbene šole iz Kranja z izredno pestrim in zahtevnim programom, v okviru katerega so tudi glasbila, ki jih pri nas še nismo uspeli uvesti (violina, violončelo idr.). Naša želja je seveda v naslednjem letu to vrzel izpolniti in pričeti tudi z učenjem zgoraj navedenih instrumentov. Namen srečanja, pri katerem so sodelovali tudi učenci Glasbene šole iz Bilčovsa (harmonikaši, trobentaši, baritonist, pozavnist, ki jih poučujeta učitelj Anica in Stanko Praprotnik), je bil, naše učence motivirati za zahtevnejše igranje. S prizadevnim in po-

žrtvovalnim delom, pri katerem je seveda najbolj važno vestno vodenje doma, se dajo doseči lepi uspehi in tako se učenci tudi lažje uveljavijo na raznih tekmovanjih ali srečanjih. Videlo se je, da se nivo znanja postopoma dviguje in da bo še višji, če se bodo učenci ravnali po letnem delovnem načrtu in če bo med starši in učitelji dobro razumevanje. Učenci Glasbene šole Kranj so podali na tem srečanju širok spekter glasbenih skladb, ki so vsebovale tako ljudske kot klasične priredbe. Publika je koncertu hvaležno sledila in izvajalce obdarila z navdušenim aplavzom. Nastop naj bi našim učencem spodbudil k prizadevnemu učenju na glasbilo, ki naj bi ga pozneje perfektno obvladali.

Tem potom velja iskrena zahvala glavnima organizatorjema tega res posebnega nastopa, učiteljema Anici in Stanku Praprotniku, vsem nastopajočim in obiskovalcem, ki so lahko dobili vpogled v pomembne vloge Glasbene šole na Koroškem ki služi kulturnemu ustvarjanju v občini Bilčovs. JoMe

20. sončni vlak

Tudi letos, in to že 20-ič, bo skozi Avstrijo peljal sončni vlak, ki ga bo zasedlo 366 gibalno oviranih. Vlak bo na potovanju od 31. maja do 3. junija in bo vozil z Dunaja v Benetke. Posadko bodo tvorili gibalno ovirani Avstrijci iz vseh zveznih dežel, nadalje Egipčani, Izraelci, Madžari, Čehoslovaki, Jugoslovani (iz Slovenije in Hrvaške), Italijani (Južna Tirolska in Sicilija), Angleži in Nemci (NDR). Vsem tem gibalno oviranim izletnikom bo na uslugo 120 prostovoljnih pomagačev in štirje zdravniki.

Ta jubilejni izlet, ki ne pozna meja, naj služi pristnemu prirčnemu srečanju gibalno oviranih, ki imajo tako vsaj za kratek čas priložnost pozabiti vse težave, ki so povezane z njihovimi vsakdanjimi težkocami.

Sončni vlak se bo na vožnji v četrtek 31. maja ustavil za kratek čas v Friesach/Brežah in ob 16.28 uri v Celovcu, kjer bodo udeleženci vožnje gostje mesta Celovec. V petek 1. junija bo vlak obstal v Beljaku (od 18. do 18.37 ure), kjer bodo izletniki pogoščeni z večerjo, nato pa prenočevali v Bodensdorfu ob Osojskem jezeru, kjer jih bo občina pogostila z zajtrkom. Kratko se bo na vožnji proti Benetkam vlak ustavil tudi v Spittalu (menjava lokomotive).

Na vožnji skozi naše kraje je prebivalstvo naproseno, da obišče te ljudi in se z njimi prijazno pomeni in jim kakorkoli pomaga, če je to mogoče. Vožnja s sončnim vlakom se odvija pod častnim predsedstvom koroškega deželnega glavarja Wagnerja.

Po kulturnem delu bo prijetna planinska družabnost, za katero bo predvsem skrbela odlična godba jeseniških železarjev.

Spet se bomo srečali stari znanci in prijatelji in obujali spomine

RAZPISUJEMO

mesto v importno-eksportnem podjetju v Gradcu in na Dunaju.

Pogoj: zaključena trgovska akademija ali višja šolska izobrazba v gospodarski stroki ter znanje slovenskega in nemškega jezika. Interesenti naj se javijo pisмено pod šifro „import-eksport“ na uredništvo Slovenskega vestnika.

ŽELITE POSTATI STROKOVNJAK V MEDNARODNI TRGOVINI?

Razpisujemo mesto referenta v zunanjetrgovinskem oddelku.

Poseben delokrog: kooperacijski posli

Šolska izobrazba: trgovska akademija ali podobna izobrazba

Aktivno znanje nemščine in slovenščine obvezno, znanje angleščine zaželeno.

Plača po dogovoru.

Prošnje pošljite na naslov:

IPH Lesna industrija
9133 Žitara vas 42
tel.: 0 42 37-25 2 50

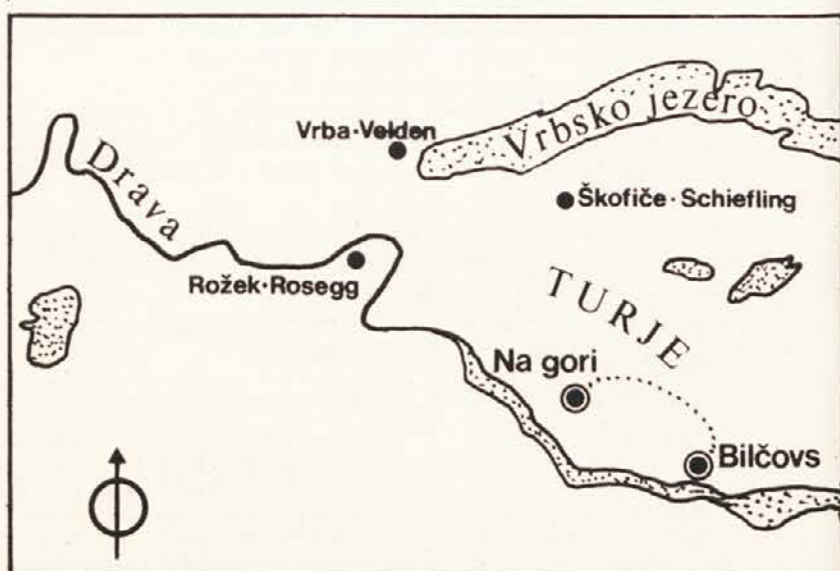
na minula srečanja, ki so iz leta v leto bolj masovna in privlačna. Sklepala in kovala se bodo nova poznanstva, vsa v smislu ustvariti takšno vzdušje, ki so ga zmožni

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO
CELOVEC

vabi na

srečanje slovenskih planincev treh dežel
(FURLANIJE-JULJSKE KRAJINE, KOROŠKE IN SLOVENIJE)

v nedeljo 10. junija 1984 na Gurah



S P O R E D :

ob 8. uri zbirališče v vasi Na Gori/Rupertiberg (3 km zahodno od Bilčovsa/Ludmannsdorf), od koder bo izlet preko Turja (visoka planota na Gurah) v Bilčovs

ob 11. uri pred gostilno Miklavž v Bilčovsu kulturni spored z nastopom pevskega zborov, folklornih skupin, dekljskega ansambla in godbe na pihala.

Po uradnem delu bo prijetna planinska družabnost.

Prisrčno vabljeni!

ustvariti samo planinci. Da, planinci smo in hočemo biti ena sama harmonična družina.

Med slovenskimi planinci treh dežel vlada prisrčno medsebojno razumevanje in sodelovanje. Dobren del k temu sta prispevali Planinski društvi Jesenice in Nova Gorica – Jesenice zato, ker je dalo pobudo za ta srečanja in tudi največ prispeva za kulturni potek srečanj; Nova Gorica pa zato, ker vsa-

ko leto vabi zamejce na podobno srečanje. Obema velja iskrena zahvala.

Dragi prijatelji planinci in prijatelji slovenskih planincev na Koroškem, pridite v nedeljo 10. junija na srečanje v čim večjem številu in videli boste, kakšno prisrčno prijateljstvo in kakšna prijetna družabnost vlada med planinci.

Nasvidenje na Gurah.

– ŠPORTNI VESTNIK – ŠPORTNI VESTNIK –

NOGOMET Presenečenje v Koroški ligi – SAK premagal Lienz

Kot že pri zadnji tekmi proti PSV/ASK sta tudi tokrat manjkala standardna igralca M. Kreutz in Fr. Sadjak. Po triurni vožnji v avtobusom v Lienz je trener Gostenčnik pred tekmo postavil pričakovanja na realna tla in rekel, da se SAK izpada iz koroške lige po vsej verjetnosti ne bo rešil, vendar se mora poslovliti športno in disciplinirano ter svojo kožo „prodati“ čim bolj drago. Opozoril je, da nimamo kaj izgubiti in da naj igramo sproščeno in se borimo do zadnjega. Pred 700 gledalci je SAK zaigral samozavestno in napadalno. Lienz (favorit za prvo mesto v tabeli) je hotel hitro odločitev in začel zelo ofenzivno. Toda obramba, z Lampichlerjem in Mrkunom na čelu, tokrat ni dopustila nasprotniku streljati gole. Prišlo je celo povsem drugače – po čudoviti soloakciji je branilec Gregorič povedel na 1:0 za SAK. Publika je aplavdirala SAK-u, kajli kaj takšnega, da nasprotnik da prvi gol, le redko doživijo v Lienzu. Pred to igro je Lienz bil 13 tekem neporažen, SAK pa je svoje zadnje tekme izgubil in v vigrdni sezoni dosegel šele bori dve točki. To je bil prvi gol v vigrdni sezoni. SAK je uspešno držal rezultat do polčasa. V polčasu je dal trener Gostenčnik, ki je v Lienzu s svojimi moštvimi igral že štirikrat in le enkrat izgubil, direktivo, da moramo v drugem polčasu še bolj koncentrirano in konsekvntno držati rezultat in napadati le z enim napadalcem, ker je treba pričakovati posebno ofenzivnega nasprotnika. No, in tako je tudi bilo. Lienz je z vso silo pritiskal na vrata SAK, vendar se mu ni posrečilo izenačiti, še manj pa zmagati. SAK je iz Lienza odnesel dve ločki in Lienzu otežkočil morebitni vstop v 2. divizijo, ker je največji konkurent za prvo mesto Koroške lige Feldkirchen/Trg istočasno premagal Brnco. Igra je bila fair, hitra in lepa, tudi sodnik je bil v redu.

OBIR NESREČNO ZGUBIL IGRO ZA AK-CUP

V ponedeljek je nogometna ekipa tovarne Obir na nogometnem igrišču v Šmihelu nastopila proti favoriziranemu moštvu Podjetja Filterwerk iz Šmihela. Pričakovanja za zmago niso bila velika. Toda ko se je moštvu Obirja posrečilo zabiti prvi gol, so bili igralci kot tudi publika mnenja, da je preseenečenje možno. Toda izredno slab in enostranski sodnik – šli so kratko pred

tekmo ponj, ker tistega sodnika, ki bi moral soditi, ni bilo na igrišču – kratko po tem prisodil enajstmetrovko za nasprotnika, ki so ga „Filtrovci“ tudi realizirali. Po igri smo zvedeli, da je ta sodnik zaposlen pri Filterwerku v Šmihelu. Ni trajalo dolgo in Obir je povedel na 2:1. Kratko pred prvim polčasom je nasprotnik po napaki vratarja izenačil (2:2). Tako se je glasil tudi rezultat prvega polčasa.

V drugi polovici igre je začelo že bolj deževati in teren je postal zelo težaven. Po napaki obrambe Obirja je nasprotnik povedel na 3:2. Scene, ki so se potem odvijale je le težko popisati. Sodnik je po prekršku v nasprotnikovem kazenskem prostoru izključil Francija Rozmana in to, brez da bi prej dobil rumeni kartonček ali kakšen opomin, kar pomeni da ni napravil nobenega večjega prekrška. V naslednjih desetih minutah je isti sodnik izključil še dva igralca Obirja – najprej Orascha nato Osojnika. Obir je moral torej igrati samo še z osmimi igralci. S tako oslabiljenim moštvom je bilo pričakovati visoko zmago nasprotnika, vendar prišlo je drugače; Obirju je uspelo 15 minut pred koncem igre iz enajstmetrovke zabiti gol in tako izenačiti rezultat na 3:3, vendar 5 minut pred koncem igre se je nasprotniku po napaki vratarja le posrečilo dati zmagoviti 4. gol.

Obir igra po tem porazu za tretje mesto v okraju. Velikovec proti moštvu Pošte, ki je izgubilo izločilno igro proti moštvu Wild iz Velikovca s 5:0. V finalu se bosta pomerila moštvi Filterwerk Šmihel in Wild Velikovec.

V Podligi vzhod vodi trenutno Friesach/Breže pred Volšperkom/Wolfsberg in St. Leonhardom. Šmihel, ki se bori v tem razredu, je imel v Volšperku močnega nasprotnika v moštvu Volšperka in izgubil igro z rezultatom 1:4. Šmihel je trenutno na 8. mestu.

Sele v 1. razredu so močno zasidrane na 1. mestu. Zadnjo igro s St. Stefanom so Selani dobili z rezultatom 2:1. Sele vodijo na lestvici z 28 točkami in to z dvema igrama manj kot drugo in tretje-uvrščeni moštvi, ki imata prav tako 28 točk.

NAŠI ŠPORTNIKI SODELOVALI NA PRIREDITVI „PO POTEH PARTIZANSKE LJUBLJANE“

Ljubljana in z njo vsa Slovenija je pred kratkim praznovala 39-letnico osvoboditve mesta in 28-letnico pohoda po poteh partizanske Ljubljane. Več kot 83.000 ljudi se je zbralo in sklenilo okoli Ljubljane, kjer je bila nekoč bodeča žica, živ obroč prijateljstva, dela, miru in svobode.

V okviru tega velikega praznovanja so bile tudi športne igre, katerih so se udeležili tudi koroški mladil športniki. V štafeti so se pomerile tri ekipe Slovenske športne zveze, ekipa Zvezne gimnazije za Slovence, in dve ekipi Mladinskega doma Slovenskega šolskega društva (SSD). Rezultati so bili sledeči:

Dekleta 3x600 m

1. Srednja šola	
Ravne na Koroškem	4:30,88
2. Atletski klub	
Olimpija Ljubljana	4:33,01
3. Osnovna šola	
Miklavž/Maribor	4:42,78
8. Mladinski dom	
SSD Celovec	5:38,79
(Pavla Wiegele, Andreja Wieser, Iris Wieser)	

Fantje 3x1000 m

1. Atletski klub	
Olimpija Ljubljana	7:56,86
2. Elekrotehnična šola	
Sentvid	8:04,35
3. Srednja šola	
Ravne na Koroškem	8:11,83
6. Zvezna gimnazija za	
Slovence v Celovcu	8:49,93
(Johannes Jenšac, Edi Trampusch, Karl Thaler)	
10. Mladinski dom	
SSD Celovec	9:08,98
(Ernst Blajs, Johan Mlečnik, Stanko Karničar)	